

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Joannis Pierii Valeriani Bellunensis Hieroglyphica, Sive De Sacris Ægyptiorum Aliarumque Gentium Literis, Commentariorum Libri LVIII

Valeriano, Pierio

[Lipsiae] ; Francofurti Ad Moenum, 1678

Liber Quartus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14259

Ut frequenter Scriptura S. sepiissime etiam rerum vicissitudines innumeræ illud verissimum esse A
probant, Superbis Deus resistit, humilibus vero dat gratiam.

Alta cadunt viciis, virtutibus infima surgunt:

Hoc te mons sterilis, vallis amana monet.

Et Hesiodus de Deo loquens lib. 1. Oper. præclare canit,

ἴστω μὲν ὅτι βροτῶν, ἴστω δὲ βροτῶν τε καὶ θεῶν.

ἴστω δὲ ὁρῶντος μὲν θεοῦ, ὅτι ἄλλοις ἀβίη. Id est,

Facile enim extollit, (Deus) facile vero elatum deprimat:

Facile insignem minuit, & obscurum auget.

Arborem, ut satsum crescat profundas subtrus radices agere oportet. Qui in humilitatis radice
fixum animum non habet, in ruinam suam extollitur. *Augustinus.*

HYPOCRITA.

CROCODYLVS quadrupes ad Nilum malum, ut Plinius loquitur, tanto biatu est, ut integram
buculam possit excipere. Non igitur mitum si homines quoque devoret. Sed hoc cum facit
plorare scribitur, de quo videatur Adag. *Crocodyli lachryma.* Verum, ut rarus ita memorabilis est de
hac re locus apud Photium in Eclogis, Asterii Amaseæ Episcopi: *ὅτι τοῦ κροκόδου μὲν ὄνομα, ἃς φαν
ταῖς κροκόδου ἐπιθροῦν, τὸν ἀδελφόν, ὃν ἴσθαι, ὃ δὲ κροκόδου ἐπὶ τοῖς λαχρῶσιν τῶν φίλων: ἢ μὲν ἴσθαι τὸν
κροκόδου λαχρῶσιν, ἀλλὰ τὸ ἴσθαι τῶν (ἴσθαι δὲ κροκόδου) ἴσθαι μὲν, ὃς ἐπὶ βροτῶν ἢ ἰπποδῶν. Nili-
corum Crocodilorum imitatores estu quos fama est desere hominum capita, postquam eos devorant, &
illacrymari casorum reliquis: non quod penitentiæ facti aliqua afficiantur: sed quod ita doleant (quantum
mibi videtur) ob capitis macilentiam, quasi quod ad vescendum minime sit idoneum. Ufus autem fuit hoc
hieroglyphico Sigismundus Gonzaga Cardinalis, postquam evecto sua quoque opera ad Pontifi-
catum Leone x. ejus postea ipsum penituit, cum adiectione Proverb. **CROCODYLI LACRYMÆ,**
testante Jovio. Tales fuerunt Bassiani Imp. lacrymæ, quas ficta pietate semper promere solitus est,
ut Ael. Spartianus refert, quoties aut mentio incideret, aut imagines conspiceret Getæ fratris, qui
tamen ejus jussu fuerat interfectus. Talem etiam describit pessimam illam novercam Demagretam
Heliiodorus in *Aeth.* t julantem nimirum super Cnemone privigno, quem tamen ipsa suis cala-
mniis ibat perditum. Tales sunt etiam nostro tempore he! nimis multi, qui licet ex intimo corde
læteant miseris nostris ficto tamen vultu & sermone, dolore se mutuo affici simulant.*

Non equidem ambigus dillis mibi fidere amici

Certum est, ut lacrymis nec Crocodile tuis.

HIEROGLYPHICORUM
COLLECTANEA, EX VETE-
RIBUS ET NEOTERICIS
DESCRIPTA.

LIBER QUARTUS.

IGNAVVS.

SELLI piscis species est, qui Germanis *Stockfisch* dicitur, à trunco videlicet, cui uri-
dus & induratus tundendus imponitur. Riget enim tanta ariditate, ut nisi præ acco-
tatus aqua, & insigniter contusus, coqui nequeat. Alius piscis est *Salpa*, licet & is, sed
recens, ferule i&ibus præ molliatur, ut ex Plin. discimus. Etasmus à re ipsa *Sultarium*
piscem hunc appellavit: sed à trunco potius cum sic nominari, notavit Georgius Fabricius. Con-
gruit in homines stupidos, insulos & bardos quos frustra obsequio aut rectis præceptis emen-
des

A des sed plagis & verberibus adigere necesse habeas, ut faciant officium. Quo etiam adagium pertinet: *Phryx plagis emendatur.* Quod falso Cicero adducit pro L. Flacco in testes Asiaticos: Asia vestra constat ex Phrygia, Mysia, Caria, Lydia. Utrum igitur nostrum, aut vestrum est hoc Proverbium: *Phrygem plagis fieri solere meliorem?* Quod & apud Suidam similiter extat:

Φρύξ ἀπὸ πλῆθους ἀπολοῦν καὶ διακρίσθαι.

Verberatus Phryx melior & obsequens erit magis.

Servos sane natura etiam quosdam esse, Aristoteles in Politicis disputat: & quidam ingenio adeo sunt duro, ut nisi severè coerceantur frangi esse nequeant. Sed & hic tamen modus tenendus est. Nam & M. Vatro servor quoque verbis potius, quam verberibus castigari putat oportere: Et rescripto D. Antonini nimia dominorum asperitas in servos adeo punitur, ut cogantur eos bonis conditionibus vendere. Expedit enim, ut Justinianus Imp. ait. Insti. Reip. ne sua re quis male utatur. Sed modica castigatio servorum legibus permittitur, ut & propinquorum, tit. C. de emend. serv. & propinq.

Durus asellus amat fustes & verbera, numquid

Sic piger attrahitur verberibus ad officium.

B De asino quadrupede, ignavi hieroglyphico, id dici potest, quod etiam occurrit apud Salomonem, Proverb. 26. 3. flagellum equo, & camus asino, & virga in dorso imprudentium. Item Ecclesiastici cap. 33. v. 25. Cibaria, virga, & onus asino: panis, disciplina, & opus servo.

Ignavi hieroglyphicon variis librorum Salomonicorum locis depictum extat. Eccles. cap. 4. v. 5. Stultus inquit, complicat manus suas. Livius Decad. 1. lib. 7. Sext. Tullius C. Sulpitium Dictatorem his verbis alloquitur, de nobis ita desperasti, ut te mancorum ac debiliam ducem esse judicares. Quid enim aliud esse causæ credamus, cur veteranus dux fortissimus bello compressis, quod ajant, manibus sedeat? Et apud Lucanum, lib. 2.

Compressus tenuisse manu.

Græcis ἀπὸ ἀδμῆς καὶ ἄσπας ἴγνως. Proverb. 6. cap. 10. v. Ignave, quousque cubabis? quando surges ex somno tuo? paululum somnorum, paululum dormitionum, paululum complicationis manuum ad cubandum. Sive dormiat, sive vigilet ignavus, perinde est, nec præstantiore hieroglyphico incertiam representare possis. Vide reliqua in Pigræ hieroglyphico.

IGNORANTIA.

D E Talpa ex Aristotele in hist. animal. lib. 1. cap. 9. & lib. 4. cap. 8. hæc Plinius e jus hac in re interpretis lib. 9. cap. 37. commemorat. Quadrupedum talpis visus non est, oculorum effigies inest, si quis prætersam detrahit membranam: atque non levia etiam rudimenta pupillæ & albi circuli apparere in illis sciunt qui diligenter per anatomen inspexerunt. Et secundum eundem Plinium, quamvis semper in terra defossa vivat, liquidius audit obruta terra tam denso elemento. Oppianus lib. 3. Cynæget vocat αὐτὴν δῖον φῶλα, quod ex terra & pluvia gigni credantur, & proverbium ex Suida extat, ἀπὸ ἀλάδου το φῶλα, i. Talpa cæcior, ἰερογλυφικὸν est ignorantia, & cæcitatæ, teste Horapolline, lib. 2. c. 63. & Helychio. Ignorantia autem seu spiritalis cæcitas apprimè formidabilis est.

Heu! mortale genus, ceu talpa, lumine captum,

Cælesti donec restituatur ope.

Socrates apud Platonem conqueritur, homines pauca scire, vel potius nihil. Ac notum est Aristotelis dictum de vespertilionibus, Metaphysic. lib. 2. cap. 1. Quemadmodum oculi vespertilionum sese habent ad meridianam lucem, sic mentis nostræ acies ad ea, quæ sui natura omnium manifestissima sunt. Similes extant multæ quærelæ apud Pindarum, Lucretium, Persium, & alios. Quibus tamen approbati Scepticorum & Pyrrhonorum ἀπιστία, id est, nullius rei veram & certam apprehensionem, minime est censendum: sed potius illis incitari debemus, ut eo accuratius veritati indagandæ & rerum causarumque investigationi operam dare studeamus.

ILLECEBRÆ peccati fugienda.

S ERPENTEM callidissimum esse omnium animalium, etiam S. pagina attestatur, vulgoque præsci creditere, ut ex Virgilio Ecl. 8. patet, quod rumpi possent carmine magico serpente; id circo ipso, si præ-

si praesentent, recantate, seu incantationem retorquere & exsolvere ut ex Plinio, secundum Adr. A Turnebi lectionem, licet colligere. Et veteres Aegyptios hominem refractarium & inobedientem hoc hieroglyphico denotasse scribit Pierius. Certe Psal. 58. mentionem facit surdae a spide: quae scilicet aurem utramque obturet ad vocem incantatoris: alteram nempe in terram defigendo, alteram caudae suae acumine ocludendo, ut testes sunt ad eum locum Arnobius, Hieronymus, Augustinus, Cassiodorus, & alii. Jeremiae etiam 8. minatur Deus populo Israelitico serpentes, qui incantant ne queant. Tangit etiam rem eandem Clem. Alexandr. 7. lib. 7. & Ephiphanius contra Ophitas. Verum ut dextre S. Scripturae indicata similiaque loca accipi debent, ne stabiliatur de vi verborum Magicorum superstitiosa opinio, & ita confirmetur magni illius serpentis pernicosa ludibria: Sic nihil vetat, quominus adducamus quae olim & vulgo, quamvis falso, de serpentum astutia hac in parte jactata fuere, utpote illis in rebus imitanda, quae ului nobis esse possunt ad evitanda exitiosa & turpia. Unde & Christus nos esse jubet prudentes ut serpentes: sed adiecta salutari mentione colubinae simplicitatis, qua vastitatis serpentina refrænetur, ut B. Hieronymus in Oream innuit. Monentur igitur adolescentes potissimum, serpentis ita depicti more obturere aures ad quae vis oblectæna & noxia, ita ut nec in animum, nec in sensus admittant ulla voluptatum illecebras, ne earum vi, veluti voce Thesala, misere tandem disrumpantur ac pereant. Principes etiam monet hoc hieroglyphicon, ut obturent aures assentatoribus & seutris, quorum opes illi sapienter, quam hostes everterunt, ut alibi hæc ex Q. Curtio, & simul plura in hanc rem adducta leguntur in his Collectaneis,

*Carminis insidias serpens magici exit operis
Auribus: illecebras sic fuge, tutus eris.*

ILLUSTRES viri.

INTER tot immensum maris admiranda, non in postremis Miluus piscis censendus est, quem Graecorum ἰχθυόσα, & Oppiani ἰχθυόσα esse contendunt Hipp. Salviaus Thihernas, & Rondeleius. Is cum linguam, palatum, & reliquæ oris internas partes splendentes ac rubicundas habeat, tranquillibus noctibus a deo relucet, ut ex ore ignem flammamque evomere, & ciaculari credi possit. Quae etiam de causa à Plinio Lucerna dicitur, qui tamen à quibusdam in eo erroris arguitur, quod vibrata ex ore illius linguæ hunc splendorem tribuat, cum tamen ejus palato adeo hæc affixa sit, ut nullo pacto possit eam exerere. Sane autem nescio, an non etiam Nazianzenus ἰχθυόσα ἰχθυόσα, hunc piscem intellexerit, cum ait:

*Ἰχθυόσα δὲ ἰχθυόσα ἰσ, ἧ δὲ πύξι δὲ ἰσuar' ἀπὸ τοῦ
Ἰχθυόσα, ἀπὸ τοῦ δὲ ἰχθυόσα ἰσuar' ἀπὸ τοῦ*

*Piscis vero est igneus, qui non ornatur ab infido igne,
Igneus, ardens autem per medium mare resulget.*

Verum ut inventor hujus hieroglyphici ad amorem forte suorum difficultates respexit: ita nos rectius & honestius tribuere possumus viro, cujus, ut Horatii verbis utar,

*Pudor & justitia soror
Incorrupta. fides, nudaque veritas.*

Quaecumque etiam iniquioris fortunæ tenebras, & adversitatum cæcos fluctus, adde etiam malignorum hominum fuscas calumnias splendore integritatis suae adeo diuicit ac dispellit,

Stellas exortus uti athenæus Sol.

ut Lucretius loquitur. Talis fuit in vita & morte magnus ille Socrates, lucidissimum virtutis & constantiæ sidus, quod nec adversæ sortis tristitia nubila obscurare, nec indignum tandem supplicium extinguere potuit, quin ad omnem posteritatem ætæ ætæ fulgeat. Talis nempe veteris, secundum Arist. ἰχθυόσα ἰχθυόσα, ut idem Horatius, cecinit,

*Rebus angustis animosus atque
Fortis apparet.*

Hieroglyphicon illud proprie pertinet ad constantes & invictos Christi Martyres, quales fuerunt Stephanus, Laurentius, & innumeri alii.

IMITA-

IMITATOR, LIBERTATIS *jařuva.*

DE Pſittaco Aristoteles lib. 8. cap. 12. de histor. Animal. hæc scribit: Omnes denique aves unce brevi sunt collo & lingua lata, aptaque ad imitandum. Nam & Judica avis, cui nomen Pſittaco, quam loqui ajunt, talis est, & loquacior cum vinum biberit redditur. Idem Solinus, Plinius, Apulejus, Alianus, Isidorus, & alii plures affirmant. Versibus quoque Pſittacum celebrarunt Oppianus, Ovidius, Stadius, & inter recentiores Vespasianus Stroza, Eroticon 6, hujus avis diversa genera, quæ nostris temporibus sunt nota, describit Scaliger in exercitationibus contra Cædanum. Quod autem tam meditando quam loquendo mica præter, inter alias plurimas historias, Zonaras Annal. lib. 3. in vita Bassii patris Leonis Philosophi, memorabilem admodum hanc exponit. Cum filius à patre propter quorundam calumnias, quasi ejus viæ insidiaretur, in tetrum carcerem esset conjectus, accidit ut Imperator cum præcipuis regni Senatoribus splendidum convivium celebraret, Pſittacus vero forte fortuna in eodem conclavi inclusus cavea voce flebili semper exclamavit, ô Leo, Leo. (quam vocem ab aliis, calamitatem illius juvenis deplorantibus, audiverat) Qua occasione arrepta pro filio apud patrem intercedentes de precati sunt, & ipsum in gratiam redderunt. Inducatur autem hoc hieroglyphico cura ac diligentia imitandi alios, qui sua industria alioqui parum efficere possunt. Quapropter alibi ascribitur: ALIENO LOQUITUR ORE. Vel brevius: ORE ALIENO, quod convenit cum vulgari proverbio: Loquitur ut Pſittacus. Aliis magis placet, esse notam libertatis à contrario sensu, quæ secundum Jurisconsultos, res est inæstimabilis, nullo autò comparanda, & optima omnium (ut vult Diogenes apud Laertium) inter homines: secundum vero Horatium, potior metallis: unde addidit. *Arbitrium ditius auro.*

IMPIETAS.

COTURNIX, quæ nunc etiam corrupte in Græcia *στρουθι* nominatur, cum proprie sit *στρουθις*, in mare transvolando (quemadmodum Oppianus scribit) ut deprehendat superatum ne hoc illi sit necesse, ternos lapillos in ore fert, eorumque unumquemque per intervalla dimittit, diligenterque observat utrumque in mare lapillus decidat, atque ideo ulterius volandum esse, an vero in terram, & jam tempus instare quiescendi. Idem Plinius quoque asserit. Quamvis vero hujus contra Lunam proterva insultatio apud Horapollinem Oryci potius, quam coturnici à doctioribus attribuat, cum tamen facilius lapsus sit unius tantum literæ inter *στρουθι* & *στρουθια*, Picrius Valerianus libro xxiv. Hieroglyphicorum potius huic avi quam quarupedi convenire, plurius ostendit, ac perhibet ideo hanc avem impuram haberi, quod luna oriente inauspicatos clangores contra eam excitare soleat, cum manifestissimæ indignationis indicio. Quod quidem proprie est *στρουθι*, id est, cum umbra pugnare & inaniter laborare, quod magnopere improbatum à Platone in Apologia Socratis, & S. de legibus, sed multo adhuc vehementius tam hic quam alii detestantur *στρουθι*, quod est ipsi divinæ potentia ac naturæ velle se opponere atque repugnare, dum quis secundum Homerum *α. β. conatur.*

στρουθι *πυλιν* *ποσειδων* *αδριανου*
Pugnæ infrugiferam & inutile ducere bellum.

Sic Gamaliel A. B. m. 5. monet reliquos collegas Synedrui, ne velint inventi *στρουθι*. Et alii Pharisæi St. Paulo causam fledente coram Anania, Act. 23. pronunciant, *στρουθι*, Ne bellum Deo giganteum more inferamus. Et talis ab Æschylo & Euripide describitur Capaneus Hipponi, & apud Virgilium Salmonis Æoli filius: quorum similes utinam nostro etiam sæculo non pauci reperirentur.

*Impietas caelum probris superosque lacessens,
Nulla dabit superis, maxima damna sibi.*

IMPIGER.

DIOSCORTIS Helierysum nominat quoque Amaranthum, qui Græcis ita dicitur *αδριανου* *στρουθι* *αδριανου*, quod unquam marcescat. Sed Plinius diversam ab eo plantam, purpureo flore præditam ita vocare videtur, quam Itali, *fiore velluto*, appellant, puellis ob colorem vividum & perenoem

ennem ad coronas texendas gratiss. præsertim hyberno tempore quo viridum suum colorem ad. A
huc retinet. Fasciculum ex huiusmodi floribus spicatis colligatum quidam copiarum militarium in ve-
xillis gestarunt, ut hoc hieroglyphico innuerent, se in omnibus rebus, quæ ad suorum principum au-
ctoritatem & utilitatem conservandam spectant, fortiter & constanter acturos, nullosque labores
inquam superfugituros, sed sine intermissione animo præsentis, impigro, intrepido, proviciam
sibi demandatam administraturos, juxta Virgilii dictum,

Tu ne eede malis, sed contra audentior ito.

Annotat quoque Pietius, de Amarantho loquens, veteres illorum capitibus, qui valetudine inte-
gerima viribusque ad extremum senectutis vegeti vixissent, solitos fuisse Amaranthinam corollam
imponere, propter allatam supra rationem. Hinc Distichon illud,

Impavidum invictumque animum signas, Amaranthe:

Et vegetu senibus grata corona tua est.

2. Alij duces belli Cyrisum pro hieroglyphico in militaribus signis usi sunt, quoniam hæc
planta, teste Plinio, lib. 13. cap. 24. non æstium, non frigorum, non grandinum aut nivis injurias ex-
pavescit. Ut testentur se pro Republica nullum laborem aut periculum detracturos. In hunc
sensum Seneca ad finem lib. 3. De ira, dum inter homines sumus, inquit, colamus humanitatem;
non timori cuiquam, non periculo simus: detrimenta, injurias, convicia, vellicationes contemna-
mus, & magno animo brevia feramus incommoda. Dum respicimus (quod ajuat) verfatiusque
nos, immortalitas aderit. At Livius Decad. 1. lib. 4. graviter, Labor (ait) & periculum impenditur,
unde honor speratur & emolumentum. Sic Virgilius Æneid.

O graviora passi, dabit Deus his quoque finem.

Et Distichon appositum,

Non æstu Cyrisus, non frigore, non nive lassus,

Spernere magnanimos omnia dura docet.

IMPROBITAS inemendabilis.

VALES facit increpans Judæos pervicaces, an mutabit Æthiops cutem suam? an inquit, par-
dus suas maculas: etiam vos benefacere poteritis, malefacere edocti. Jerem. 13, v. 22. quasi di-
ceret, Quemadmodum naturalis nigredo in albedinem non transit, nec panthera aut pardus ver-
ficolor puncturas pilorum retinet: qui fieri potest, ut vos peccatis assueti, bonis operibus vacare
velitis? Nazianzenus in eundem sensum:

Παρδαλις ἢ κἀπερίθεται τὴν κηρὲς αὐτῆς, ἢ δὲ αἰθίοψ τὴν μαύραν. Id est,

Pardalis non deponit maculas, neque Æthiops nigrorem.

De vano circa improbitatis profligatæ correptionem labore, Latini dicunt Æthiopem lavas, id
est, naturam transmutare nequicquam studes. Hanc si furca pellas, tamen usque recurret. Alj,
vulpem excortia, vulpes remanebit. Sic impii, profani, vitiosi & sceleribus pridem assuefacti nulla
sapiencia emendantur, nulla disciplina pravam mentem exuunt.

IMPROBITAS sibi supplicium.

BASILISCVM in rerum natura unquam fuisse fabulosum plerique putant. Unde Franciscum l.
Reg. Gall. ejus quidem vulgo recepta effigie usum fuisse scribunt, sed cum dicto **TYNOMINE**
TANTVM. Rem tamen non pauci affirmant, Nicander, Lucanus, Plinius, Solivus, Scaliger, & Met-
curialis, qui in Imper. Maximilianitheantis Basilisci cadaver se vidisse testatur. Basilisci etiam vene-
num tollunt Galenus, Aëcius, & Erasistratus, auctore Dioscoride. De generatione Basilisci vulgi
opinio fabulosa proculdubio, veluti Albertus Magnus demonstrat, ut canoræ de ea sint nugæ Le-
vini Lemnii. Assiarum ejus omni animali exitialem tradunt. Quod cur adeo mirum sit, cum The-
biorum a Pontum gentem adeo hominibus pestilentem esse ex Philarcho Plutarchus in Sympo-
siacis scribat, ut illorum obtutum, anhelitum, aut loquelam qui sustinerint, tabescant paulatim ea
percant? Sed experimenti illius, ut basiliscum, si in speculo objecto seipsum intuitus fuerit, interire
viderit, quis auctor est? Et hoc tamen in ore omnium. Igitur tanto magis hieroglyphicum, ut alle-
gat

gat Anton. Ricciardus in Comment. Symb. tribuens hanc inventionem Joan. Bapt. Pittono. Eodem modo homines egitiosi aliis, tandem malitia sua seipfos quoq; conficiunt. Notus enim est versus:

Qualia quis egit, tali quoque sine potitur.

Gravissime Seneca: lunt Dii immortales lenti quidem, sed certi vindices generis humani, & magna exempla in caput inventionium regesserunt: ut iustissima patiendi vice, quod quisque alieno excogitavit supplicio, saepe excipiat suo. Aegyptios hominem à calumniatoribus objectum periculis Basilisci, etiam sine morfu extinguentis, pictura expressisse Pietus indicat.

Improbilas solet esse sibi iustissima merces.
Auctor es interitus sic Basilisco tui.

IMPROBI vitandi.

HICESIUS apud Athenæum lib. 7. ait, nomen Melanuri ideam quoque ipsius nobis proponere, ut ex caudæ nigra nota statim internoscatur ab aliis piscibus. Eundem cum Plauti optalmia, & Plin. oculata piscem esse, Rondeler. vult, & oculatam vertit Th. Gaza. Meminit ejus Aristot. quoque Artemidor. 2. Oni occit. Oppian. & Ovid. in Halicut. Isidorus item & alii. Hujus autem nominatum esu & usu Pythagoram suos vehementer prohibuisse apud Suid. & Diog. Laertium reperio, his verbis: *πικτός δι μαύρου ἀπὸ νύχθου, μετὰ ἰσχυροῦ ἰδιου, μετὰ μαλάκων*, ut errasse videantur, qui ad sepiam referunt natum inde proverb. *Μὲ γινώσκω τῶν μελανύρων*. Quod minus etiam recte Marsilius Ficinus, vel quisquis primus fuit, generaliter vertit, eosque secutus Erasmus retinuit: *Negus est ex jis, quibus nigra est cauda*, ac si Pythagoras non speciatim Melanurum piscem nominasset. Quamvis sciam Pythagoricos alias omnino à piscibus abstinuisse, cujus rei causam reddit Athen. lib. 7. & Plutarch. in Synopos. Idem Plutarch. in fin. lib. *ἠσπὸς πικτός ἄγ*. Hoc etiam Symbolum explicat: non esse habendum commercium cum improbis, qui nigris ac infamibus sunt moribus. Quo sensu Antiphanes quoque à Melanuro, & mugile abstinendum esse suavit. Tryphon autem Grammaticus Graecus, inter ænigmatum exempla hoc commemorans, in hunc modum interpretatur: Ne mendacem sermonem protuleris. Mendacium enim ad extremum nigrescit & obscuratur. Sed & Horat. & Catullus, aliique homines malos nigros vocant. Vitanda igitur est improborum societas, ne & alteri cuidam Proverb. quod ex Numenio & Eubulo Athenæus adfert, & tangit Suidas, locus sit: *ἕτερον πικρον μαλακίαν*. Comitatur perca Melanurum. Nam & hic piscis niger est, quod nomen ejus similiter indicat.

In vita quisquis niger est, hunc discere cavere:
Nausæa Pythagora cen. Melanurus erat.

IMPROBUS tandem dat panem.

EST omnibus nota fabula de corvo ac serpente. Nam corvus dormientem illum rapiens, cum tandem jam experterctus esset serpens, in gyrum sese convertendo ita eum læsit, ut ex eo vulnere paulo post extingueretur. Alciatus Emblemate, *Iusta ultio*, ex græco quodam epigrammate idem de corvo & scorpione habet. Aelianus lib. 7. cap. 11. De aquila & polypo tale quippiam commemorat, & addit exempla de Cambyse Gyri filio ex Herodot. lib. 3. & de Polyrate diripiendi auri causa ad Oraxtem profecto & turpiter decepto. Et sunt noti versus Hesiodi,

ἑὶ τ' αὐτὸν κακὰ συνέσει ἀλλὰ ἄλλο κατὰ πέλοισι,
ἢ δι κακῆ βουλῆ τῆ βελισσομένη κακίῃ. id est,
ipse sibi nocet ille alium, qui ladere querit.
Consultum malum consultori pessimum est.

Ac vulgaris est Senatus ex Varrone & Agellio notus:
Malum consilium consultori pessimum est.

Ac sane memorabile admodum est, quod apud Suetonium legimus de I. Cæsaris, & apud Jul. Capitolinum de Gordidani interfectores, qui propriis gladiis, quibus alios interemerant, vel seipfos confecerunt, vel ab aliis occisi sunt. Legitur quoque scriptum: **RAPTORI NOXIA PRÆDA SUA.** Vel, **INFAYSTA LYCRA;** quod explicat inter alias multas sententia Antiphanis Poetæ veteris:

Q 2 mi 10-

*τὸ πρῶτον αὐτὸν εἰς τὴν ἀδελφὴν ἔχει
μικροῦ, ἵνα μὴ αὐτὸν ἀποκρίσῃ. Id est,
Lucra male quæstia voluptates quidem parant
Breves, longam vero deinde tristitiam.*

Et in tabellam Hieroglyphicam serpentis cotuum hiantem pede arripientis Dislicho lulin Poëta
noſter;

*Iuſtitia percat ſemper ſe vindice, quiſquis
Alterius vita ſtruxerit inſidias.*

IMPRUDENS.

TABELLARIUS literas in perniciem suam scriptas perferens imprudentis seu parum canti
Hieroglyphica tabella dici potest. Vriæ historia huic picturæ argumentum præbuit, 2. Sam.
11.14. Et ut ille strenuus regique suo perfido fidelis literas necis prænuncias ad Joabum perferens
eum exhibet qui infcius & imprudens literas contra se scriptas defert, atque male affectis con-
servis seu potentioribus executionibus defert. Græce, Βελλεροφόντης τὴν γράμμαται Βελλεροφόντης literas,
nimirum, portat. Nam Proetus Argivorum rex (ut refert Homer. Iliad. lib. 6.) etiam Belle-
rophonti sub commendationis specie literas ad Jobacem perferendas tradidit jubens ut tabellarium
interimeret. Hinc Chryſalus in Bacchid. Plaut. act. 4. Sc. 7.

*Bellerophontem iam tuum me fecit filium
Egomet tabellas detuli, ut vincerer.*

Et Lucianus in Commentario adversus indoctum librorum supellectilem mentem, atque in Apo-
logia pro mercede conductis hujus historię meminit, suo more ludens. Plutarchus autem lib. de
Curiositate, Bellerophontem, continentię & multæ probitatis nomine laudat, quod innocentia
sua fretus, sicut reginam Præti uxorem impudicam tangere, ita regis arcana literis sibi commissa
referare noluerit. Et quidem adulterii species quædam videtur tabellarum alienarum indagatio cu-
riosa, sicuti qui thori alieni voluptates appetunt adulterii morbo laborant. Apud Lacedæmonios
frequens fuit dictum, Λυσάνδρου τὴν γράμμαται, *Lysandri litera*. Is enim à Pharnabazo Satrapa
Ephoris accusatus, de quarundam provinciarum explanatione, ad ipsius Pharnabazi collo-
quium viam affectans, rogavit eum ut ad Ephoros alias scriberet literas, quibus testaretur nulla se
à Lysandro injuria fuisse affectum, nec habere quod de ipso conquiri posset. Pharnabazus se id
facturum pollicitus, in propatulo quidem literas conscripsit, quales Lysander flagitaverat, etiam
vero alias habebat exaratas, & inter obſignandum commutavit codicillos, specie nihil inter se di-
crepantes, atque adeo Lysandrum astute feellit, qui Spartam reversus, & ad curiam præfectus
Pharnabazi literas Ephoris tradidit, nihil dubitans quin res pro animi desiderio esset composita.
Spartanis enim Pharnabazus inter regios præfectus fuit charissimus. Ut vero lectas literas Ephori
Lysandro legendas tradiderunt, se à Pharnabazo circumventum miser animadvertit. Ita Cretenſes
cum Cretenſibus sepiſſime cretizant: ut refert Plutarchus in Lysandro.

IMPUDENTIA deplorata.

FRONs animi janua est, & sedes pudoris, quem quia meretrices omnino deponunt, Proverb. 7.
vers. 13. Eatum frontem Hieremias cap. 2. vers. 40. tribuit hominibus graviter impudentibus. D
Metasab (inquit *Iſſabazama* frons mulieris meretricis. Ex Homero *άλωπιον* dicitur impudens, id est,
vultu canino præditus; quod canis animal sit omnium impudentissimum. Et Latini perfricæ fron-
tis ejusmodi scurras appellant.

IMPUNITAS.

FEROES reddit improbos impunitas. Felis muscipulæ inclusa, circa quam captam saltante
undiq; mures, suoque adversarii petulanter insulant, donec tandem illa effraictis repagulis hbe-
tata, meritas pœnas insolentię sumat, hieroglyphicon est nimix petulantię ex summa impunitate
ortæ, qua homines plus quam oportet superbire, & ferociores fieri solent. Maxima enim est ille-
cebra (Cicerone in Miloniana teste) peccandi, spes impunitatis. Hæc, inquit, Livius lib. 24. Na-
tura

Aura multitudinis est: aut servit humiliter, aut superbe dominatur: libertatem, quæ media est, nec spernere modice, nec habere sciri: & non desunt magistri, qui intemperantes animos irritent. Quapropter necesse fuit, ut respectu legum ac suppliciorum homines petulantæ & scelerati in officio severe continerentur, ne licentia ipsorum crescente impune in alios quidvis tentare auderent. Itaque Horatius quoque ait, id est, Sermon. Satyr. 3.

*Iura inventa metu injussi facere necesse est;
Tempora si fastosque velis evolere mundi.*

Et Isidorus 2. Etymol. factæ sunt leges, inquit, ut earum metu humana coerceretur audacia, tutaque sit inter improbos innocentia. Cum vero, ut in Paradoxis Cicero præclare docet, sapiens vir non nisi recta sequitur atque colit, quia id salutare maxime esse judicat. Itemque 2. De legibus. Constat profecto ad salutem civium civitatumque incolumitatem, vitamque humanam & quietam, & beatam, inventas esse leges.

IMPURUS.

Ros. R., aromata, unguenta. Suis ingrata sunt admodum, nec bene conveniunt cum brutis cæno gaudentibus & amicis. Impurum vero, virtutis & honestatis hostem Ægyptii designantes suæ pingebant in luto se volutantem, vel rosas conculeantem. Per rosas autem veteres vitæ puritatem & sensuum sinceritatem exprimebant. Rosarum autem odor huic animali natura est contrarius. Unde elegantiss. Lucretius lib. 6.

*Dentique amaricinum fugit at sus, & timet omne
Vnguentum, &c.*

Inde etiam adagium Cræti adscriptum, *ὄσ δὲ ῥόδου*, id est, sus per rosas. Porcus igitur per rosas festino cursu transiens declarat, neutquam *ῥοστρομυαγέτης*, id est, insanam ventris cupiditatem cum studio virtutis & sobrietatis posse convenire. Unde Rhadamanthus apud Claudianum lib. 2. in Ruff. homines luxui ac gulæ deditos in sues transformare dicitur.

*At, qui desidia semper vinoque gravatus,
Indulgens Veneri, voluit corpescere luxu,
Hunc suis immunda pingues detruhit in artus.*

Idem etiam Ulysses apud Homerum à Circe non potuit in suam commutari, ut quibusdam ex sociis ipsius contigerat, quia ex Mercurii, id est, rectæ rationis consilio, contra luxuriæ stimulos temperantia & frugalitate se munisset, herba Moly hinc antidoti usus. Et graviter hæc quoque protulit Cicero lib. de Senectute, ubi ait, impedit consilium voluptas, & rationi inimica est, ac mentis, ut ita dicam, perstringit oculos, neque ullum habet cum virtute commercium.

*Quid subus at quo rasti? nunquam mens ebria luxu
Virtutis studiis esse dicat a potest.*

INDIGNUS *repulsam patitur.*

ALEXANDER cognomine Magnus solus dignus habitus est ab equo Bucephalo, qui scissor tam præstantis equi videretur. Ita quoque generosus animus viles & indignos affectus respuit, præter virtutem ac honestatem: nec unquam pravorum consuetudinem admittit. Qui cum virtute præditus versatur, sit melior: pravorum & indignorum consortium virtutis est everfio. Repulsam igitur à nobis isti patiantur.

INDUSTRIA *laboriosa & discendi cupida.*

PINGITUR accipiter per aerem volans prædæ causa, ut Ovidius quoque libro XI. Metamorph. fecit.

*----- Raptu qui vivit, & omnes
Terret aves.*

Perdicem jam captam suis unguibus tenens, qui tamen nihilominus alias hujus generis aves avolantes, comite cane, qui illas excitat, intentis oculis persequitur. Hoc hieroglyphico (quod extat apud Lucam Contilem) homo industrius, laboriosus ac cupidus discendi representatur, qui non solum

singularem doctriam sibi comparavit, sed etiam in dies uberiorem scientiam conquerere, & lu- A
culentio rem cognitionem adipisci studet. Nam secundum Menandrum:

ἀλώε' γίνε' ἰσημερία καὶ πόνος
ἅπαντα πᾶσι τοῖς ἐπιτηδεύουσιν.

Comprehendi possunt industria & labor,
Omnia prorsus qua inquiruntur,

Quod Sophocles adhuc brevius voluit exprimere,

τὸ ἐπιτηδεύον ἀλωε', ἐκφεύγει δὲ τ' ἀμελέοντα.

Quod quaritur, comprehendit potest; effugit autem quod negligitur.

A scriptum quoque legitur: PROVIDE ACCELERO, quo commendatur utilis iudicia & pru-
dens cunctatio, & ut Sophocles in Electra subiicit,

φίλοι γὰρ οὐκ εἰσὶν ἀσέβητοι αἰσθησάντων μίση.

Qui facinus ingens tentat, ille lentus est.

Est autem secundum Suidam ἰσλαδία, ἢ τὸ ἀσέβητον ἰσλαδία μίση, id est, qui bene & circum-
spective capessit: & Euripides in Phœnissis eam commendans plurimum, dicit esse χρησιμώτατον θεῶν,
maxime salutare numen. Quapropter etiam apud sacros scriptores pro pietate in Deum, sive reli-
gione accipitur, quæ religio inde dicta est, auctore Lactantio, quod animos nostros ad Deum reli-
get atque attingat.

Multa licet fido sapiens in pectore condat,

Plura avido tamen usque appetit ingenio.

INDUSTRIA nutritrix.

SCITE Aristoteles ix. historia animalium, cap. 37. Ἐν τῷ δὲ καὶ τοῖς θηρίοις ἔστι πικρὰ
διωρεῖσθαι αὐτοῖς τὸς ἰσλαδίας βίαις, sed in marinis quoque animantibus permulta intelliguntur non
sine solerti ingenio effici ratione vitæ commodioris. Subjicitque statim & primo loco Ranæ pi-
scatricis exemplum, quam in cœlo absconditam gemina ante oculos dependentia fila exercere, &
erebere. commovere scribit, quæ occurrentes pisciculiprehendant, at ipsa post subducens fila oc-
cultis quibusdam viis, in lateras maxillas suas deceptos ingerat. Ex quo Aristotelis loco & Alianus
hanc historiam, & Plinius quoque ac Plutarchus transcripserunt, & meminit etiam Cicero 2. de
nat. Deor. Sed Oppian. 2. ἀλιότ. admodum poetice hanc ipsius fraudulentam solertiam depingit,
eamque similitudinibus pulcherrimis suo more illustrat. Ad quartum priorem quidem de aviculis,
tritico & ante & intra portam à captante disperso illectis & captis, locus Dionis Sophistæ pertinet
ἐν τῇ περὶ ἀπειρίας: ὅς τις νήπιος ἀσέβητος θηρίοισιν, καὶ τὸ ἀσέβητον καὶ ἡμῶν, Anates haud prius capimus,
quam à nobis objectæ cadant. Id quod ad falsos amicos, qui benevolentiam simulatione homines in mal-
sam illectos pessundant, accommodat, quod & nostrum hoc hieroglyphicon exprimit. Nam, ut
præclare Livius dicit, fraus fidem in parvis sibi præstruit, ut cum opere præteritum sit, cum magna mer-
cede fallat. Et vere Seneca initio declamationum, Magis nocent insidiae, quæ latent. Convenit
etiam ex inscriptionis indicatione in homines industrios, qui suo labore & solertia victum & res
necessarias sibi acquirunt ac comparant. Dij enim, ut est in proverbio, facientes adiuvant, quia non
cessantibus & ignavis, sed industriis, & pro virili sua laborantibus solent esse auxilio. Sicut autem

Inertis est nescire quid liceat sibi,

Contra studiosus & industrius variis modis rebus suis prospicit

ὅσας εἰδὸς ζῴων ἐπιλοπύου φύσει. Id est,

vias peculiares scrutantur qui industrii sunt ingenio.

Et sapienter Euripides in Hippol.

Τὸ πρῶτον καὶ θεὸς τοῦ ἀσέβητου. Id est,

Laborantem Deus adiuvat.

Epicharmus item apud Stobæum, Sermon. 29.

--- πρῶτον τὸ πόνος
καλοῦσιν ἡμῶν πάντα τ' ἀγαθ' εἰ θεοί.

Convenientibus laboribus vendunt nobis omnia bona Dij.

Verifi.

A Verissimum & illud,

Audaces fortuna iuvat, timidosque repellit.

Denique

*----- Labor omnia vincit**Improbis, & duris urgens in rebus egestas.*INGENIA *præclara sæpe latent.*

FALCO, capitis velamento (quod vulgo capellum vocant, de quo prolixè agit Fridericus 2. Imp. lib. 2. De arte venandi cum avibus) involutus, atque vinculis sive loris pedum, quos calceos Accipitrarii nominant, impeditus, quanquam libere hinc inde vagari nequeat, nihilominus tamen in altum evolat, & cætem cupiditatem suam persequendi & capiendi aves promptam & alacrem præ se ferre videtur. Eoque hieroglyphico vir doctissimus Alphonsus Massarius exprimere studuit voluntatem suam cupidissimam bene de aliis merendi, atque in hoc suo proposito constanter perseverandi, licet multa impedimenta illi obiciantur, & sæpe ab aliis laudabile hoc suum institutum impediatur. Cum quo Alciati emblema de puero manum alatum erigente, & alteram à lapide depressam gestante convenit. Nec ullum dubium est nostris quoque temporibus multa ingenia præclara ad quæ vis magna ac laudabilia apta nata, propter contemptum & neglectum torpescere, quod Plautus quoque in Captivis deploravit.

Sæpe summa ingenia in occulto latent.

Ac nota est Juvenalis sententia:

*Haud facile emergunt, quorum virtutibus obstat**Res angusta domi.*

Quod si major liberalitas in ejusmodi homines ab illis, qui in vesanum luxum, & alias virtutes illaudabiles sua bona inutiliter & male insumere sæpè numero solent, impenderetur, ac benignius foverentur, proculdubio non sine ingenti utilitate Reipublicæ plures præstantes viros utiles esse habituri. Propertius lib. 2. Elegiarum ad Musam:

*Quod si deficiant vires, audacia certe**Laus erit, in magnis & voluisse sit est.*

C Neoterius Poëta Disticho rem expressit:

*Sapius excelsis tonuis res efficit ausis,**Et tamen atrolit mens generosa caput.*INGENIA *Ambitiosa, Luxuriantia, præcocia.*

IN agris latioribus præque ubertate nimium luxuriantibus, segetes interdum tanta fertilitate crescunt & augentur, ut nisi suo tempore nonnihil demerantur, & nimia copia illis detrahatur, seipsas suffocare, ablati vero superfluis, multo quam prius crescere uberius soleant. Non aliter quædam nimis ambitiosa ac scelerata ingenia, plus quam oportet sibi tribuentia, ac ideo omnia audacter ac præcipitanter agentia, sæpe se ipsa evertunt ac consumunt: ac si interdum falce moderationis ac humilitatis reprimantur ac castigentur, tum demum fructus maturiores ac præstantiores producere consueverunt: contra præcocia & nimium luxuriantia ingenia sæpe in ipsa quasi herba suffocantur.

*Luxuriam segetis castigat falce colonus.**Ingenium præcox reprime sic sapiens.*

Nam, juxta Senecam, ad maturitatem non pertinet nimia fecunditas. Quo pertinet D. Augustini dictum in epistol. 1. ad Maced. Quæ jam acutiss. & excellentiss. ingenia tanto in majori errant, quanto confidentius tanquam suis viribus concurrerint, nec suppliciter ac veraciter Deum, ut vitam sibi ostenderet, petiverint.

INGENUITAS *laudata.*

OMNIBUS est nota fabula de cornice, aliarum pennis sese exornante, quas tamen illæ rursum ipsi abstulerunt, illamque ludibrio habuerunt, quam exposuit quoque Floratius lib. 1. Epistol. ad Floram.

Nisi

Ne si forte suas repetitum veneris olim
 Grex avium plumas, moveat cornicula visum,
 Furtivis nudata coloribus.

Hieroglyphicon hoc contra nimis ambitiosos & arrogantes, aliorumque labores sibi temere ac fraudulenter attribuentes, recte usurpari potest, de quo etiam eccens quidam non indoctus poeta in Microcosmo hoc hexallicon exposuit de corvo,

Dic mihi cur plumis alienis corve superbu?
 Dic adeo tumido cur aliena placent?
 Agmine jam facto repetitum cur sitat omnis
 Grex avium, plumis undique nudus eris.
 Nemo sibi dotes furtivas arripet unquam,
 Nec decus alterius surripuisse velut.

Unde B. Gregorius Nazianzenus in sermone de Epitaphio patris recte ait, *vā vī pēpēvō dī pī.*
 Quod Cicero explicat lib. 2. De Offic. Ficta omnia celeriter tanquam stolesci decidunt, nec simulatum quicquam potest esse diuturnum. Alibi ascriptum est: PONE PERSONAM, eodem sensu M. Aureliano Numeriano Imp. etiam ascribitur simile dictum: EST O QVOD AVDIT. Ex Horatio lib. 1. Epistol. 16.

Tu recte vivis, si curas esse quod audis.

Et Martialis:

Quod sis esse velis, placeat moneo tibi cautus,
 Sors tua: nihil aliud si sapi esse velis.

Item in alio loco:

Quod sis esse velis, nihilque malis.

INGENIUS.

COBAROS Medus apud Q. Curtium lib. 7. cap. 4. in Oratione ad Bellum, nobilis equus, inquit, umbra quoque virgæ regitur; ignavus ne calcari quidem concitati potest. Hieroglyphicon est hominis ingenui generosaque indole præditi, qui verbis placidis ducitur, & vel ad levissimam oburgationem rubore suffunditur, totisque viribus eo incumbit, ut in posterum sua sponte quod rectum est diligenter exequatur. Ingenia servilia vero vix multis verberibus in officio continentur. Multa flagella peccatoris, Psal. 32. & Proverb. 10. Virga tergo stultorum. Et cap. 17. Plus proficit correpto apud ingenium, quam centum plagæ apud stultum.

INGENIUM corporeo robore præstantius.

IANVS Dubravius, qui postea Olomucensis Episcopus in Mora via factus, Joannem se nominavit, cujusque extat historia Bohemica, in libello suo de piscinis & piscibus lepidum moerere delum Lucii piscis & Ranæ palustris commemorat, cujus ipse & antecessor in Episcopatu suo. Scamilaus Turzonius, spectatores fuerint. Ranam in insidijs latitantem in Lucii forte ad insidiarum locum delati, ibique, secure apicantis caput insiluisse, lateque divaricatis pedibus frontem piscis circumplexe, nec ad arundines attitit excurrere valuisse, sed victum tandem & viribus exhaustum succubuisse, seq; ranamque una in ima gurgitis de merisse. Exsiluisse paulo post ranam victicem, miris modis tripudiantem, & tanquam optimis de hoste spoliis receptis in palatia sua recepisse. Extra eam vero continuo retibus & luciant de victam, utroque lumine orbatum repertum fuisse, affirmasseque, tum piscatores rem non novam hanc, sed se certaminibus ejusmodi assuetos sæpenumero lucios à ranis excecatos piscari, quibus ad hunc modum amissis oculis piscium captura adempta sit. Sunt autem pulcherrimæ divini Oppiani de piscium *αμυλιασθησεν* sententia, qua Deum illis, qui nec robore, nec armis præstant, eo majorem animi promptitudinem invisibile canit, qua validissimos etiam hostes suos vincant ac superent. Ex eleganter Plinius scripsit; Callent in hoc cuncta animalia, scientque non sua modo, verum & hostium adversa: norunt sua tela, norunt occasiones partesque dissidentium imbelles.

bellis. Generaliter usurpari hoc hieroglyphicon poterit, cum ingenti solertiam corporis robori potiorum esse ostendere volumus.

*Lucius imbelli misere succumbere rana
Cogitur: in vires vincimus ingenio.*

I N G R A T I T U D O.

Hieroglyphicon ingrati animi lupus est, capram à qua olim lactatus est, devorans. Ingratus nullo flectitur obsequio: & ut

*Prada lupo fit capra, suo quem lacte cibarat,
Sic cedunt homini quæ bene facta malo.*

Et Græco Epigrammate lib. 1. Anthologiæ, titul. *de ioxagelos vsq̄ d'oxagelos*, Alciatus confecit emblema 64.

*Capra lupum non sponte meo nunc ubere lacto,
Quod male Pastoris provida cura jubet.
Creverit ille simul, mea me post ubera pascet:
Improbitas nullo flectitur obsequio.*

Ingrati nullis officiis aut meritis à sua perversitate flecti possunt; immo loco gratitudinis, quantum possunt de re factores suos in extremam adducunt perniciem: quo pessimo *vsq̄ d'oxagelos* vitio nullum detestabilius reperiri potest; adeo ut Salomon in Proverbiis, à domo ejus qui reddit malum pro bono, scribat non recessurum malum. Persæ ingratos odio perpetuo prosequuntur, nec in illos Solon legem ferre voluit, existimans fieri non posse, ut in Republica bene constituta quisquam reperiretur ingrati tudinis labe deformis. Et apud Xenophontem lib. 2. *d'epiropu*, occurrit egregia dissertatio Socræus ad filium Lamproctem de ingrati tudine.

Aquila ex sagitta de suis met pennis concianata, perit, quæ exprimit hominem perentem eorum improbitate ac perfidia, quos plurimum juvare ac promovere studuit, quod etiam Ovidius in quodam versiculo deplorat:

Hæc patior telis vulnera facta meis.

Quo pertinet quoq; Actæonis fabula à suis canibus perempti, quam idem Ovidius 3. Metamorph. describit, & apud Theocritum in hodiæ poris exclamat pastor,

*--- ἰδὲ ἄρχαίς ἐς τὴν κοιλίαν,
Ἐπιφύει καὶ δουδῶς, ἐπιφύει καὶ καὶ ἄσπασσας ἰδὲ ἐστὶ,
Eumemor illius quo serpit gratia facti!
I nunc ergo canum catulos nutri atque luporum,
Utrum nutrieris, comedent tua viscera adulti.*

Quod ultimum quoq; in proverbium de sceleratis & ingratis hominibus abiit. Usus est autem hoc hieroglyphico quidam vir magnus qui alios plane neglectos studiose promovere & ad magnas dignitates evehere conatus est, à quibus postea ingrati ssimo animo non solum contemptus, sed insuper quoq; multis injuriis affectus, & tandem de suo gradu dejectus est. Sic apud Valer. Maximum legitur de Cn. Popilio Lenate, quem rogatu M. Cæli cum Cicero non minore cura quam eloquentia in judicio defendisset, tamen hic flagitiose ingratus homo, nec verbo, nec re umquam à Cicero læsus, ultro M. Antonium rogavit, ut ad eum proscriptum persequendum & jugulandum mitteretur, quo facinore detestando perpetrato, caput ipsius Romam tamquam optima spolia retulit, quod antea pro illius capite tam præclare peroraverat.

*Ipsa suis pennis aquila interuicta: refertur
Scilicet hæc hodie gratia pro meritis.*

I N I M I C U S nullus contemnendus.

Parva sæpe nocent, &

*Parvula, quæ de asino vindictam sumit acant hie,
Vim magnam & parvis rebus inesse monet.*

De inimicitia inter Asinum & Acanthides aves Aristot. lib. 9. de histor. Animalium cap. 1. & Plin. lib. 10. cap. 74. eodem sensu. Asinus & Acanthides inter se sunt hostes. Victus enim acanthidibus è vepribus, quas adhuc tenellas Asinus depascit. De hoc diffidio Achilles Bochius lib. 3. Hos versas composuit:

<i>Cur tantula asinum tantum acanthis oderit,</i>	<i>E nidulo, nec fert inultum hoc: nam illius</i>
<i>Obscura non est causa: spinis affricat</i>	<i>Qua sustibus, qua sarcinis facta ulcera</i>
<i>Sese ille acutus, in quibus cubilia</i>	<i>Parvo fodit rostro, atq; pungit narium</i>
<i>Texens avicula nidulatur, ejus &</i>	<i>Mollissimas partes. Id omnes admonet,</i>
<i>Depascitur flores. Acanthis usq; eo</i>	<i>Ne humillimis quidem inferendam injuriam:</i>
<i>Terretur, ut procul rudentem si audiat,</i>	<i>In parvulis vim saepe inesse maximam,</i>
<i>Dejiciat ova, decidant pulli metu</i>	

INJURIA nemini inferenda.

Asinus & Spini (acanthides) inter se sunt inimici, inquit Aristoteles lib. 9. De historia Animal. cap. 1. Victus enim spinis è vepribus, quas Asinus tenellas adhuc depascit. Quod Plinius in 10. dem ferre verbis expressit libro 10. cap. 74. De quo Achilles Bochius lib. 3. Symbolicarum quæst. hos versus composuit:

<i>Cur tantula asinum tantum acanthis oderit,</i>	<i>E nidulo, nec fert inultum hoc: nam illius</i>
<i>Obscura non est causa: spinis affricat</i>	<i>Qua sustibus, qua sarcinis facta ulcera</i>
<i>Sese illa acutus, in quibus cubilia</i>	<i>Parvo fodit rostro, atq; pungit narium</i>
<i>Texens avicula nidulatur, ejus &</i>	<i>Mollissimas partes. Id omnes admonet,</i>
<i>Depascitur flores. Acanthis usq; eo</i>	<i>Ne humillimis quidem inferendam injuriam:</i>
<i>Terretur, ut procul rudentem si audiat,</i>	<i>In parvulis vim saepe inesse maximam,</i>
<i>Dejiciat ova, decidant pulli metu</i>	

Huic succinit ingeniosus poeta, Disticho eleganti,

Parvula, qua de asino vindictam sumit acanthis,
Vim magnam & parvis rebus inesse monet.

INSIDIÆ.

IN vita humana perpetuis insidiis undiq; circumcingimur. Hieroglyphico id demonstratur à mustelis desumpto. Quamvis multæ regiones abundant cuniculis, cum sint admodum secundæ, maximus tamen in Hispania semper eorum fuit proventus, unde Catullus vocat, cuniculosam Celtiberiam. Quin etiam Balearici axilium militare ab Augusto Imperatore olim contra eos petierunt, teste Plinio lib. 8. cap. 55. & Strabone lib. 3. Atq; etiam oppidum ab iis subversum esse narrat Varro, quem adducit Plinius eodem lib. cap. 29. Strabo in Turdania contra illorum copiam miriam, plures esse modos inventos eos venandi & capiendi scribit, quorum unus fuit, quod *ἰνδιὰ* Asiæ, id est, mustelas sylvestres studiose adhibeant, ac ore obligato in foramina cuniculorum immittant, quæ unguibus eos extrahant aut expellant, ut ab insidiantibus capiantur, ut Plinius quoq; commemorat, quod venationis genus multis in provinciis adhuc est usitatum, ubi venator mustelas illas sylvestres, vel vivetas funiculo tenens in caverna immittit, quæ ubi cuniculum apprehenderit, ita mordicus tenent, ut una cum ipsis extrahantur. Monemur hoc hieroglyphico quanto opere insidiæ cavendæ sint: quod quidem in primis de calumniæ pessimo & valde occulto malo est intelligendum. Inde proverbium Aristophanicum, nullum reperiti remedium contra morsum Sycophantæ. Nam in Plauto cuidam jactanti asinulum se habere magicum, adversus omne malorum genus efficacem, respondet alter, *ἀλλ' οὐκ ἔστιν οὐκ ἔστιν ἀντιδοτὴν ἀγέμενον*, scilicet *ἀνεπιδοτὴν*, id est, *non illi inest remedium contra Sycophantæ morsum*. At, ut sapienter dictum est,

Non illa tractus aeris volubiles,
Nec subter undas, nec per umbrosam nemus
Habitat, sed aures Regum, ut ades, possidet:
Et inde presse illud innocentiæ.

INSTITUTIONIS efficacia.

Mercurius apud Mythologos ingenii, eloquentiæ, doctriinæ vim denotat. Is fingitur irrigare laurum, arborem Apollini sacram, qua ipsa quoq; poetæ & docti viri ornabantur. Hieroglyphicon illud docet multum referre, quo magistro & duce qui illos recte instituunt, adolefcentes bonarum artium ac literarum studiosi, modo progressus in illis laudabiles facere velint, utantur.

INTEGRITAS.

KYKNOY Græcum vocabulum Latini quoq; retinuerunt, ἀπὸ τοῦ κυκλίου ἕλκω, id est, quod cœnum scrutari ac turbari propter cibum soleat, ut vult Varius. Estq; fabula apud Ovidium libro secundo Metamorph. de Cygno nota, quod libenter versetur in locis palustribus, ut evitet fulmina, quæ plurimum metuit. Nam fingunt poetæ, regem Liguriæ filium Stheneli Phaetoni materno genere proxim. in Cygnum mutatum. Pausanias in Atticis Cygnum Ligurum regem, Musicæ laude clarum, post mortem ab Apolline in sui nominis avem transformatum scribit. Sic Laurum quoque, sub qua hic Cygnus securitatem quærit, immunem esse à fulmine, & hoc quasi privilegio à Jove donatam, vetustas exillimavit. Intellegitur autem sub Cygni imagine integritas, modestia, candor & animi bonitas, quæ universa protectione & umbra solus virtutis tutum præstare, vitamq; ab omni labe integram conservare potest. Quemadmodum enim laurus, etiam in horridissima hyeme sua virentia folia retinet, ita quoq; virtus semper viget floretque, etiam in rebus asperis & adversis, suiq; sectatores quovis tempore egregie tuctur & conservat. Cum autem Ethnici scriptores tanto pece virtutem commendent, tanique faciant, quid nobis Christianis de vera pietate, cui omnes virtutes merito famulantur, sentiendum dicendumq; erit? Quare sanctus Paulus quoque ad Timoth. 4. recte nos admonet, tibi inquit: ἢ γὰρ σκεπτικὸν γυναικῶν πῶς ἀλίγει τὸν ἀφίμωτον, ἢ δὲ ἰσθίον πῶς πύρα ἀφίμωτος ἐστὶν, ἐπιπυγίλιος ἔχουσα ζῶης τῆς τοῦ κυκλίου τῆς μακάρας. Quod Plato quoq; quasi per transeunam vidit in Epinomide. Nemo sane nobis unquam persuadeat, majorem esse virtutem generi humano, quam pietatem. Quibus cum utiliter conferantur versus Lucilii, quos refert Lactantius lib. 6. cap. 5.

Eulgora non metuo, pellunt ea germina lauri:

Fortune insultus despicit integritas.

Echinus non sine yafricæ quadam naturali, sentiens canes accedentes, convolvit se in pilæ formam, ut tantum in aculeos vim suam exerceant. Plutarchus lib. de animalium solertia,

πολλὸν εἶναι ἀλάτῃς ἀδύνατον ἐν μίση.

Scit multa vulpes, magnum echinus unum habet.

Nam accedente, ut ajant, vulpe, echinus

Corpus convolvens, pinea in morem nucis,

Spinæ riget horrens, ne vel morderi queat,

Vel tangier.

Hieroglyphica nota est hominis qui fretus integritate sua nihil moratur iactus invidiæ, fraudes & obreccationes malevolorum facile contemnit, & ab illis se tueri potest, undiq; tutus. Nam

Integritas virtutis, suo munimine tuta,

Non patet adversa morsibus invidia.

Viro equidem vitæ integro scelerisq; puro convenit illud veteris poetæ,

---Expers terroris Achilles

Hostibus haud tergo, sed forti pectore notus.

INTEGRITAS invidia clamores contemnit.

Plutarchus in libello de Oraculorum silentio perhibet inter templi cujusdam à Cypsello consecrati donaria & anathemata extitisse Palmam æneam, ad cujus radices insculptæ viscebantur plurimæ ranæ, & natrices, quas hydros nominant. Hoc hieroglyphico indicantur (ex quorundam sententia) sycophantæ qui invidis linguis & exitiali maledicentiæ veneno armati, probos ac in-

tegros vitæ, scelerisq; putos viros, non obliqua, sed regia via ac ratione ad honorum & dignitatem A
exercitia sacra tendentes, evertere, & omnibus bonis exuere, sed frustra conantur. Nam innocentia
virtuteq; sua fresti invidorum morsus & obreſcatorum calumnias facile spernunt ac recedunt, &
tantundem curant, quantum luna luporum ululatus. Palma enim ardua primæq; nobilitatis arbor,
frondibus nunquam vidua, homines ad magna tendentes aptissime exprimit, ad cujus radices tanx
plurimæ, odiosa sua coaxatione omnibus moleſtæ, calumniatorum mores ad vivum exprimunt, &
hydri nullis serpentibus veneno inferiores (ſi Plinio credimus) virulentos invidorum ſibilos de-
ſignant. Quod hieroglyphicon, eruditus Hadrianus Junius (cujus liber excuſus eſt à Plantino)
ita explicat;

*Palma caput tollit celo ardua, cujus ad ima
Rana loquat, ſtabulantur & hydri.
Oppugnant. Pres, quorum via conſona recto eſt,
Degene que invida lingua.*

INVIDIA. LITES. RIXÆ.

PAnſanias in Corinthiacis deſcribit paludem leonam, & addit: Ad Anymones fontem platanus
exſurgit, ſub ea Hydram educatam narrat. Equidem facile adducor, belluam illam tum multo
maximam cæterarum fuiſſe, tum vero tam inſuperabili veneno, ut ejus felle ſpicula ſagittarum Her-
cules inſecerit. Caput vero, ut ego opinor, unicum & non plura habuit. At Piſander Camireniſis,
ſis, quo & tera terribilior, & carmina ſua plus dignitatis haberent, pro uno illi plura capita dedit.
Hæc Pauſanias. Sed Naucrates quidem Erythreus ſeptem, Zenodotus Epheliſius novem, Heracles
Ponticus quinquaginta capita illi tribuit: quæ quoties unum illorum cædebat, priorum numerus
duplicabatur continuo. Hoc igitur monſtrum Jolai aurigæ opera Hercules, licet hydræ Cancer in-
gens opem tuliffet, perdomuit, ipſo etiam Cancro concuſſato fortiter. Plato ſane in Euthydemo
per Hydram & Cancerum callidiſſimos Sophiſtas intelligit, quo vitæ & docti veritatis amantes, ut
illi invidi videri cupiant, inſtar alicujus Herculis retunderæ ac ſuperare ſoleant. Alii, cum ex uno
tempore omnia ejus capita extinxiſſe putant, id eſt, virtute & temperantia cuncta vitia repulſiſſe.
Quo & Horatii illa 2. Epit. 2. referri poſſunt ac debent, ad quæ alludit noſtrum Diſtichon. Alii
ad laborioſas & nimis intricatas lites non minus concinne tranſtulerunt, cum dicto: SPES ACRA
SALUTIS. Quod & Proverbio ſignificari poſſet: *id quæ rixus, Hydram ſecus.* Quidam dolorem cum
tempore uſque veluti renaſcentem hoc ſymbolo exprimere ſtuderunt, cum inſcriptione: *NON
SECUS USQUE DOLOR.*

... malorum ſenſus accreſcit dicitur.

Leve eſt miſerias ferre perſerre grave.

Inquit Thyeſtes Senecæ. Diſtichon ſuper eſt, quod ſubjicimus:

Extemplo tibi ſit duram qui contulit hydram.

Sternere lat. vagam qui cupit invidiam.

INVIDIA fugienda.

A Bannofis & ingentibus arboribus ſubnaſcentes arbuſculos umbra lædi, ſuccum & nutrimen-
tum eis ſubtrahi, ſic ut incurvas enaſci & luceo deſtitutas inareſcere necceſſe ſit animadvertenti,
de Invidia fugienda te hieroglyphicis admoneri crede, & alienam virtutem & gloriam herbefce-
tem cum gaudio intueri, favore prof. quere, congratulatione tua fove.

INVIDIÆ Conatus irriſi.

CAnes Lunam fruſtra adlatrant, & ſerpentes ac ranæ ad palmæ radicem ſibilantes atq; coaxan-
tes nihil efficiunt.

*Quantum palma hinc ſſunt rane que nocere,
Tantumdem invidia vitæ obſiſſe prohibet.*

Nam

A Nam innocētia virtuteq; sua freti Sycophantarum calumnias facile spernunt ac retundunt. Palma enim ardua primæq; nobilitatis arbor, frondibus nunquam vidua, homines ad magnatendentes denotat: ranarum coaxatio calumniatorum ingenium, serpentum sibili morsus invidorum exprimitur. Hieroglyphicon illud pinxit, & tetraſticho illustravit, Adrianus Junius vir Doctissimus in emblem.

Palma caput tollit cœlo ardua, cujus ac ima
Rana loquax, stabulantur & hydi.
Oppugnant proceres, quorum via consona recto est,
Degeneres, atq; invida lingua.

INVIDIÆ Antidotum.

Æ Lianus lib. 1. cap. 37. auctor est, Ciconiam vespertilliones ejus ovis perniciem mōdientes admodum caute vindicare. Nam cum hæ solo contactu ova illius sterilia & irrita reddere soleant, hoc remedio utitur, ut folia platani in nidō suos inferat, quæ vespertilliones ferre nequeunt, sed inde torpore affectæ nihil amplius nocere possunt. Non dissimilem proprietatem (ut idem auctor habet) natura hirundinibus est largita: nam cum pariter blatæ ipsorum ovis sint perniciosa, matres apu folia ante pullos projiciunt, atq; hinc omnis accessus blattarum prohibetur, de quibus proprietatibus Diodorus Siculus lib. 2. præclaram habet sententiam, ubi ait: Proba enim natura omnibus animantibus magistra est, non solum ad sui conservationem, sed etiam ab illis procreatorum, idq; ob innatum studium & amorem vitæ, successiones in perpetuum stabilitatis perducens circum. Recte autem usurpavi poterit hoc hieroglyphicon a magnis viris, qui contra invidiæ motus quasi efficacissimo amuleto suam virtutem ac bonitatem opponunt, & æmulorum occultas machinationes singulari constantia ac fortitudine arecre ac irritas facere norunt. Quare veter quispiam, referente Stobæo, virtutem non immerito ita commendavit,

Non est virtute ulla possessio preciosior,
Non enim submittere se neque pecuniis,
Neq; securitati, neq; adulationi vulgi,
Sed virtus quo frequentius ea uti libet,
Eo magis crescit, perfectiorq; fit.

Et ut propius accedamus ad hieroglyphici sensum,
Virtuti invidia est hostis, verum illius omnes
Sincera insultos despicit integritas.

INVIDIUS.

D Plorum virorum virtute macrescit invidus, & atra bile percitus fertur in seipsum, sicut Pantheram a junctis visio homine, vel hominis simulacro in rabiem agit, & in hominem vel ipsius hominem ferti toto impetu, ut quo loco eam quamprimum discerpat. Panthera igitur in hominis personam vel effigiem insiliens invidi macrescentis rebus opimis proximi hieroglyphicon esto.

I R A.

V Arro libr. 3. de re rustica, cap. 9. Melægrides vocat gallinas Africanas, quæ aliis sunt Numidicæ, quæ ad nos quoq; deferuntur. Quamquam vero Gesnerus nostras vulgo dictas Indicas gallinas ad Melægrides referri posse existimat (sicuti quoq; Turnerus Anglus, & Bellonius Gallicus) rectius tamen pavonem Indicum vel Gallopavum nominari, idem Gesnerus putat. Sed Gesnerus interpres & Commentator, Eliani lib. 16. de Animal. cap. 2. existimat Gallinacum Indicum

A los suos crudele alioqui sit, tamen jam propheta humanitatem illi allato pabulo exhiberet. Nam hæc quidem, inquit Deus, avis jam tunc meo jussu pascit. Tu vero totus ira & indignatione occupatus, jura humanitatis habes despectui. Hæc Isidorus.

IRREQUIETI homines.

Camelus sitim quadrivanam tolerat, impleturq; cum bibendi occasio est, & in præteritum, & in futurum, obtrubata prius aqua pedum proculcatione: aliter potu non gaudet. Quod Elianus quoq; Elephanti tribuit, cui aquam limpidam exolam esse testatur. Ad hunc modum homines irrequieti, atq; ad turbas nati affectibus suis ut indulgeant omnia pervertant, hostes publice tranquillitatis, qui consilia sua eo dirigunt ut alios inter se committant, atq; miris artibus excitent bella non necessaria. In aquis turbidis piscationem multam se facturos somniant, nonnunquam familiarum suarum, sepius suorum ipforum maximo malo. Turbata delectatur, &

Turbat aquam sitiens quam vult haurire Camelus:

Sit pacem ex bellis qui lucra secula sitit.

B Apud Jovium occurrit insignis historia. Virginius Uersinus, strenuus alioqui bellator, contra multorum etiam gentilium suorum sententiam, qua tempore universa fere Italia contra Gallos conspiraverat, nihilominus tamen ipse castra Gallica sequi maluit. Ideo usus est symbolo Camelino, cui adpingi curavit, *latrouble me plait*, id est, mihi turbida placet; sed conatu & exitu parum felici. Nam durante bello isto gravissimo Atelle obsessus in hostium manus incidens in carcere Neapolitano feda morte perit.

JUDICIUM vulgi mire depravatam.

C In eo fallimus turpiter quod mensuras rerum ignoramus, præsertim quum de hominum evanido splendore agitur. Quod ut corrigeret Seneca Stoicus, hieroglyphicum ex pumillione & Colosso, tam ex vario humano habitu sumpto, multa egregia proponit, quæ hic proponere libet, ad vetustissimam sapientiam pertinentia. Nemo (inquit, circa finem epist. 76.) ex istis quos purpuratos vides, felix est, non magis quam ex illis quibus scriptum & chlamydem in scena fabula assignant, cum præsentem populo elati inceserant, & corburnati, simul atq; exierunt exalceantur, & ad statueram suam redeunt. Nemo istorum quos divitiæ honoresq; in altiore fastigio ponunt, magnus est. Quare ergo magnus videtur? Cum basi sua illum metiris. Parvus pumilio, licet in monte consistere, Colossus magnitudinem suam servabit, etiam si steterit in puteo. Hoc laboramus errore: sic nobis imponitur: quod neminem æstimamus eo quod est, sed adjicimus illi & ea quibus adornatus est. Atqui eam vobis veram hominis æstimationem inire, & scire qualis sit, nudum inspicere; ponat patrimonium, ponat honores, & alia fortunæ mendacia: corpus ipsum exuat: animum intueri, qualis quantusq; sit, alieno an suo magnus, si erectis oculis gladios micantes videt, & si scit sua nihil interesse utrum anima per os, an per jugulum exeat, beatum voca. Si cum illi denunciata sunt corporis tormenta, & quæ casu veniunt, & quæ potentioris injuria, si vincula & exilia, & vanas humanarum formidines mentium, securus audit, & dicit,

--- Non ulla laborum,

O virgo, nova mi facies inopinave surgit,

Omnia præcepi, atq; animo mecum ipse peregi.

D Tu hodie ista denuncias: ego semper denunciavi tibi hominem paravi ad humana præcogitati mali mollis ictus venit. At stultis & fortunæ credentibus omnis videtur nova rerum & inopinata facies. Magna autem pars est apud imperitos mali, novitas. Hoc ut scias, ea quæ putaverunt aspera, cum affluere, patiuntur. Ideo sapiens affluere futuris malis: & quæ alii diu patiendo levia faciunt, hic levia facit diu cogitando. Audimus aliquando voces imperitorum dicentium, Nesciebam hoc mihi restare, Sapiens scit omnia restare sibi. Quicquid factum est, dicit, Sciebam.

HEBRAIS vox Chafidha, Ciconiam, & misericordiam significat, Justos autem, id est, Dei electos in Christo, Isaias viros *hesed*, id est, misericordes appellat cap. 57. 1. 2. Solet autem *hesed* advena Ciconia *hesed*, id est, parentibus lenio confectis mutuam nutriendi vicem rependere. Ideo Plin. libr. 10. Naturalis hist. cap. 23. Genitricum, ait, senectam invicem educant, Justus enim officiosus est erga omnes & beneficus, maxime tamen erga de se bene meritos fidei patres & bonos, quibus ex talionis lege pro acceptis beneficiis parem gratiam referre studet.

2. Honos iis, ait Plinius, serpentum exitio tantus, ut in Thessalia capitale fuerit occidisse, eademque legibus poena qua in homicidam. Bellum sine inducitis, & Justus in his terris militans, cum antequo illo & tortuoso serpente latana, gerunt: & super Leonem ac Basiliscum calcant, Psal. 91. 13. versantes in medio nationis pravae ac pervertae, Phil. 2. 15. Sed per Christum, fide mundi hujus victorice, vincunt & pedibus calcant illum Serpentem, Rom. 16. 20.

3. Ciconiae in caelo noverunt tempus suum, Jerem. 8. 7. Ideo Basilus in Hexamero ait, Mores vero Ciconiarum haud longe dixeris à prudentia rationeque distare. Ita uno tempore haec omnes in nostras provincias veniunt, ita cuius abitura certo congregantur in loco, indeque univertae, cum lege, praedicta die recedunt. Ita & justus homines tempus gratiae Dei benevolentiae studiose obsecrant, & memores sunt dicti Apostolici: Idque perspecta opportunitate, quod videlicet tempestivum jam sit nos à somno exspargisci, &c. Roman. 13. 11. Item, Redimentes occasionem, quoniam dies mali sunt. Ephes. 5. 16.

JUSTI & injusti.

1. **M**YRICA (de qua Plinius, libr. 13. cap. 21.) duae species sunt: sylvestris altera, quae non fert fructum; Sativa altera quae *myrica* est, fructumque copiosum fert. Sic Spiritualis Myrica, videlicet Ecclesia, siquidem aeternam societatem hominum spectes, complectitur duos hominum ordines: quorum alter Pseudochristianorum, alter Germanorum Christianorum est. De illis Sylvestribus myricis dicitur Jerem. 17. 5. 6. Sic dixit Jehovah, Maledictus vir qui fidit homini, & ponit carnem brachium suum, & à Jehovah recedit cor ejus. Erit enim tamquam Myrica in deserto, neque videbit quum venerit bonum, sed habitabit in siccitatibus in deserto. Sed de Myrica laudata, Psaltes, efficacitatem precum commendans, ait, eo quod respexerit Deus ad orationem eorum qui sunt veluti Myricae, & non spreverit preces eorum, Psal. 102. 18. Haec Myricae renascuntur non ex semine mortali, sed per sermonem Dei vivi & manentis in aeternum. 1. Petr. 1. 23.
2. Nascuntur Sylvestres Myricae proximè paludes, residuesque aquas ac quiescentes, teste Dioscoride, lib. 1. 95. Pseudochristiani peccatis mundoque huic nimium addicti, palustribus & uliginosis hujus terrae locis plurimum delectantur. Sativa Myrica lymphidis & salutaribus Spiritus Sancti fluentis rigantur, eamque aquam bibunt quae in eis sit fons aquae salientis in vitam aeternam. Johann. 4. 14.
3. Sativa Myrica lymphidis & salutaribus Spiritus Sancti fluentis rigantur, eamque aquam bibunt quae in eis sit fons aquae salientis in vitam aeternam, Joh. 4. 14.
4. Humiles sunt Myricae. Sic & fideles homines humiles corde sunt memoresque; praecipiti quod illis dedit Dominus Jesus, quum diceret, Matt. 11. 29. Tollite jugum meum super vos, & discite à me quod mitis sum & humilis corde: & invenietis requiem animabus vestris.
5. Fragiles & tenues Myricae sunt. Fragiles & tenues sunt fideles homines, ut qui in seipsis considerati, una cum docentibus de fidei thesauro quem circumferunt in hoc mundo necesse habent dicere, habemus autem thesaurum hunc in testaceis vasculis, ut ejus virtutis praestantia sit Dei, & nos ex nobis dum in omnibus premimur, at non coartamur. 2. Corinth. 4. 7. 8.
6. Myricae autem Spirituales, idem quod Croco accidit. Gaudet calcari Crocum, premendoque melius provenit, Sic Ecclesia militans, sic etiam cuncti fideles, cruce Christi gestantes, habent eam cum

A cum Davide dicant, Multis angustiis affecerunt me ab adolescentia mea, &c. Psalm. 129. 1. 2. 3. Ad Moabitas autem dicitur. Jerem. 48. 6. Fugite, eripite animam vestram, & sitis veluti Myrica in deserto. Significat genti superbar, inhospitali, & fiducia opum ac potentia suae inflata, rerum vices imminere: ac futurum, ut qui antea in cultissimis & populosis oppidis vixissent, trepida formidine diffugere in solitudines incultas, in iisq; delitescere, necesse haberent. Hoc sane sylvestrium Myricarum fatum est.

7. Sed Sativæ & Spirituales Myricæ, non in terris, sed in cælo radices agunt, & ubiq; locotum, perpetuo fidei, charitatis & spei honore vident. Ac de eorum antecessoribus dicitur, Oberaverunt cum ovillis & caprinis pellibus, deflicuti, oppressi, male habitii. Quibus indignus erat morbus, in desertis errantes, in montibus ac speluncis & cavernis terræ. Hebr. 11. 37. 38.

8. Theophrastus libr. 1. de Plantis, cap. 16. Myricæ, ait, inter frutices folium carnosum: nonnullis harundinaceum, ut palmæ, Coici, cæterisq; similibus, quæ foliis angularibus constant. Myricæ mysticæ cor carneum, non lapideum est, Deo ei pro infinita sua gratia benedicente, ut habetur Ezech. 11. 19. Et dabo eis cor novum, & Spiritum novum tribuam in visceribus eorum; aut ramq; cor lapideum de carne eorum, & dabo eis cor carneum. Qui autem carni boniq; cordis flores, quæ folia, qui fructus Spiritus sint, idem Propheta verbis sequentibus indicat, dicens: Ut in statutis meis ambulent, iudicia mea custodiant, faciantq; ea: & sint mihi in populum, & ego sim eis in Deum.

9. Testatur Dioscorides, Myricam Sativam in Ægypto & Syria fructum ferre gallæ Similem, inæqualiter in gulto adstringentem, commodumq; pro galla in medicamenta ocularia, & quæ ad os parantur, & ad alia multa medicamenta. Myrica Spiritualls eos fructus profert: qui iis serviant, quorum mentis oculi illuminandi sunt, ut eis illuceat Christus: quorum os aperitendum, ut sermo eorum semper eum gratia sit sale Sapientiæ conditus, juxta dictum Psalm. 37. 30. Os iusti loquetur Sapientiam, &c.

10. Vulgus Myricam infelicem arborem vocat. Talis est errore opinionis filiorum hujus sæculi, Ecclesia: tales sunt & fideles & tumidi in hoc m.ndo. Sed bene habet, quod servator dixit, Beati qui nunc esuritis, quia saturabimini. Beati qui nunc fletis, quoniam ridebitis, Luc. 6. 21. Beati qui lugunt, quoniam ipsi consolationem accipient, Matth. 5. 4.

11. Inter Myricam & Lienis morbos ejusmodi *di. m. n. d. n. a. e. s. t.* ut splenticis cibis potusque in vasibus Myricis cum fructu exhiberi viamque carbonibus myricis igni flagrantibus adustum pro opinari, perhibeat. Myricæ Spirituales, homines nimirum modesti & fideles, ac *κατασφραγιστες*, cor lienosum, turgidum, & opinione sanctimoniam inflatum non habent. Nemo etiam eorum tam est sui immemor, ut ebrius voluptatibus alios irideat, dicatque, sed tum petulanti splene cachinno. Neminem enim rursus sardonio prosequuntur, ut qui non illud Simonideum solum didicerunt, Mementote esse hominem: sed etiam illud Beati martyris Ignatii ad Maquestanos, Decet nos non tantum dici, verum etiam Christianos esse. Non enim dici, sed esse beatum efficit.

J U S T I T I A.

D Cum Aquila regina avium dicatur, & huic alitum, secundum Plinium maximus honos & magna vis insit, constat tam ex profanis quam sacris literis semper in signe fuisse alicujus Imperii, ut apparet nominatim ex 17. cap. Ezechielis prophetæ, quo in loco Aquilæ nomine regnum Babylonicum & Ægyptium designatur. Xenophon lib. 7. de Cyri institutione præcipuum signum exercitus Persici auream Aquilam fuisse scribit. Idemque Romani longa serie ab Hetruscis acceptum observant, secundum Dionys. Halicarnass. libr. 3. & Dionem, libr. 40. Atque nunc etiam Imper. Rom. f. helbus auspiciis eam gestant, bicipitem quidem, ut Occidentis & Orientis imperii divisionem denotent. Præterea numi aliquot antiqui extant, in quibus aquila fulmini insidens addito oleæ ramo conspicitur, pacis & belli hieroglyphicon, à Carolo V. usurpatum cum inscriptione, Suum cuique. Idem retinuit Maximilianus 11. addito hoc dicto Græcè ΕΝ ΚΑΙΡΩ ΕΚΑΤΕΡΩΝ.

*Leva tenet fulmen, sed oliva dextera ramum,
De bello & pace sis memor officii.*

Officium illud vero poetarum Princeps paucis expressit, *Aeneid. 6.
Tu regere imperio populos, Romane, memento,
(Ha tibi erunt artes) praecipe imperare morem:
Parcere subiectis, & debellare superbos.*

JUSTITIA distributiva.

Achilles Bocchius Bononiensis in Symbolicis suis Quaestionibus Cl.V. Berguncio inventionem hieroglyphicam ascribit, quo significare voluerit, acuminem, ratione, diligentia quemvis benefici posse; remque ipsam elegantissimis veisibus minutatim excutit ac persequitur. *Astra* quidem seu *Justitiae* imago, quae vulgo virginis decorae bilancem manu gestantis pictura representatur, efficaciter nos exhortatur ad cognitionem veritatis rei causaeque; cujusvis, tum ea cognita ad integram & circumspectam distributionem, quae in Geometrica proportione potissimum consistit, suum cuique tribuit, praemia bene meritis constituit, poenas nocentibus pro eo usque, delicti rogat. Unde convenienter admodum quidam dixit justitiam hanc, quam distributivam vocant, cujusque propria sunt *Cognitio* & *Electio*, admittere adhibereque in *con. Lum. Graciam* & *Plato* tum demum beatas fore *Resp.* praedicat, cum ad hanc justitiae analogiam constituuntur. *Delphinus* vero, cum in perpetuo constanti semper motu sit, etiam cum dormit, neque ante movendi quam vivendi finem faciat, ut *Plutarch.* tradit in *libr. de solertia animalium*, veram & genuinam *Justitiae* notam adumbrat. Est enim ea constans ac perpetua voluntas jus suum cuique tribuendi, ex *Ulpiani J. C. de finitione*. Et *justus* vir semper justè agit, nec umquam juste agere cessat aut defatigatur, secundum descriptionem *Aristotelicam*. *Delphinus* etiam hieroglyphicè maris imperium denotat, ut docet *Petrus*. Atque ut in bello, sic in navigationibus & maris negotiationibus *justitia* vel primum sibi locum vendicat. Quo pertinet *Rhodiorum* navalis disciplina, quam ad suam usque aetatem perdurasse scribit *Cicero* pro *L. Manil.* & quam *Strabo* *insuper* admirabilem nominat, quamque omnes populi, etiam *Romani* ipsi, secuti sunt, ut annotat doctiss. *Jac. Cujacius* in *magr. Dig.* ad ut. de *L. Rhodia*, de jactu.

JUSTUS.

1. **M**ontes amant *Cedrus*, *Larix*, *Teda* & cetera è quibus *Resina* funditur: ut ait *Ruellius*. *Justus* cum montem diligit in quo revescitur, de quo, *Ecclesiam Christianam* celebrans, *Isaias*, cap. 2. ait, erit in novissimis diebus mons domus *Jehovae* praeparatus in vertice montium, & elevabit se praecollibus, confluentque ad eum omnes *Gentes*.
2. *Cedrus* durissima, quae medullae proxima, velut in corpore ossa: ac (ut ait *Plinius*) oleo peruncta materies ejus, nec tinea, nec cariem sentit: clavum non tenet. *Justus*, delibutus oleo *Spiritus Sancti*, firmus est, & à carie tineaque; peccatorum mortalium immunis, immortalitatem meditatatur & obtrinet: nec clavum peccati regnantis admittit, sed eundem per gratiam *Dei* repellit & excludit.
3. *Folia* non decidunt *Cedro*, sed perpetua *Coma* vites: quasi caestret decacuminata, confestim, ut ajunt, interit, nec postea regerminat. *Justus* homo sanctificationis suae honestamentum nunquam omni ex parte amittit: licet illud interdum aspergatur offensus, quibus nonnunquam & *Sancti* praecoccupantur. Semper autem meditatatur illud *Apostoli*, *Rom. 11. 20.* Tu vero per fidem stas, nec effertor animo: sed time. Ideo nexu *Spiritus Sancti* *Christo* capiti conjuncti perseverantiae donum ab eodem petunt & impetrant.
4. *Cedri* medulla rubet & odorata est. *Cor fidele* rubet & suavissima fragrantia excellit, quia sanguine *Christi* respersum est, & ejus merito ab omni peccato emundatum.
5. *Cedri* usum damnat *Plinius* propter ancipitem naturam viventia corrumpendi, & defuncta conservandi: cum vitam auferat spirantibus, defunctisque pro vita sit, ob hoc non censet interius utendum.

A dum, Hujus diversitatis rationem Galenus inivit: quia tamen Cedrus adurat, ita ut ordine quarto calefacientium censeri meruerit, inter omnia tamen ardentia medicamenta, infirmissimum esse constat. Proinde viventibus ad motum vitalem calore adjuncto assumit vires, & quasi accenditur, atque ita jugulat; sed defunctis additum purilaginem exerit, & viciosos humores depalcit, quibus detractis corpora à labe rptionis asserit. In homine justo mortificatur caro, ut Spiritus vivificetur. Ideo non sequebitur, sed etiam si ejus homo externus corrumpitur, internus tamen renovatur quotidie, 2. Corinth. 4. 16. Ac justi mortificant membra sua terrena, neque sistant membra sua arma injustitiae peccato, sed sistant sese Deo, ut ex mortuis vivos & membra sua arma justitiae Deo, Col. 3. 5. Rom. 6. 13.

6. Si verum est quod Plinius libr. 16. cap. 11. scripsit Cedri tanta vis est, ut in Aegypto corpora defunctorum eo perfusa serventur: At Justi etiam in seipsis ejusmodi facultatem non obtinent, tamen è plenitudine Jesu Christi aquam vitae salientem in vitam æternam uberimè hauriunt, & eidem immortalitatem animæ corporisq; resurrectionem acceptam ferunt.

JUVENTUS *neglecta.*

Homerus Odyss. 10. lib. Salicem arborem nominat *ἀλιόφυτον*, id est, frugiperdam, idemque de Theophrastus quoq; Pliniusq; tradunt. Nam semen celeriter amittit & quidem ante maturitatem, quamvis in Creta id producere nonnulli asserant. Quemadmodum itaq; Salicis humor ille inter calamos arundinaceos collectus præbet nutrimentum commodum, facitq; ut egregiè crescat ac luxuriet, attamen inde nihil fructus aut seminis saltem percipi potest: non aliter hæc penumero etiam parentes & amici in suos liberos & alios adolescentes sibi commissos multum sumptuum faciunt, ac sæpe in penias plus quam necessarias, qui tamen hoc parum bene collocant suo officio malè fungentes, nec comoda sua tempestive perpendentes, inutiliter omnia decoquunt, de futuro minime, ut par erat, solliciti: atq; ita una cum ætatis flore ac preciosiss. temporis jaçtura semina virtutis perdunt, ac ita postea nullius usus neq; sibi, nec aliis esse solent, immemores egregii præcepti Tibulliani;

*At, dum primi floret tibi temporis ætas,
Vires, non taras labitur illa pede.*

Quod idem Propertius quoq; cecinit:

*Vidi jam juvenem, premeret cum senior ætas,
Mærentem stultos præterisse dies.*

Hoc hieroglyphicon utinam nostro sæculo nimis licentioso, vel potius planè efferato, juvenes diligentiùs apud se perpendere, nec aliorum exemplo se tam facile seduci cum magno suo malo patereantur.

LABOR *improbus omnia vincit.*

DScurus castaneam, quamvis aspero & spinoso cortice circumdatam, tamdiu versat & laboriose stræctat, donec aperiat fructuq; illius interiore frui ad vescendum queat. Quod Hieroglyphico indicatur absq; labore & sudore ad res laudabiles nullum nobis patere aditum.

*Nucleus aridet? Spinoso putamina rupe,
Non vult felices absq; labore Deus.*

Estque hæc similitudine hieroglyphica Plautus usus in Curculione,

Qui è nucenucleum esse vult, frangat nucem.

Monens comoda quærentem ut laborem quoq; non subterfugiat, quod B. Hieronymus ad diligentem sacrarum literarum lectionem accommodavit. Cicero quoq; ex Attico vetere poëta refert hos versus in Orat. pro Sextio.

*Sed te id quod multi invident, multiq; expetant,
Insuetis sit postulare, si tu laborem summa cum cura efferas nullum.*

Idq; de Sapientia adeptione peculiariter pronunciat Turpilius Comicus, referente Nonio, in ver. A
bo Spissum.

Ita est: verum haud facile venire est illo, ubi ipsa est sapientia.

Spissum est iter, adipisci haud potest nisi cum magna miseria.

Et numerofus Pindarus Pyth. vii. Od. ult.

Ei de his ἀλθῶν ἐὼ ἀδύναται, ἀπὸ γὰρ οὐκ οὐκ ἔστιν, id est.

Si vero aliqua est inter homines felicitas, ea non sine labore existit.

Cui similis est Epicharmi sententia, *ἅπαντες πόνον μάλιστα πείρα τ' ἀζαδῶ ἐν θῷ, id est, Conventibus laboribus vendunt omnia bona Dei. Totam vero hoc hieroglyphicon eleganter explicat Philo de vita Mosis libr. 3. De homine laborum amante usurpamus dictum à Claudiano libr. 2. de laudibus Sulconis,*

--- Durum patientia corpus

Infruit, ut nulli cupiat cessisse labori.

Testudinem tardigradam fingunt lento illo, sed continuo gressu ad montis fastigium ascendere, eo-
que tandem pervenire. Quo hieroglyphico indicatur, nonnullos, quamvis ingenii tarditas, vel alia
eos non parum remorentur, assiduitate tamen & diligentia id omne compensare, ac tandem ad sa-
pientiae & doctrinae veram possessionem ascendere; tum etiam Cato dicat (qua sententia B. Hiero-
nymus quoq; usus est) *sat cito, si sat bene quod breviter Aristoteles, 3. Ethic. dixit, ἀπὸ γὰρ οὐκ ἔστιν
οὐκ ἀδύναται, ἀπὸ γὰρ οὐκ ἔστιν, id est, Negotia quidem aggredienda cunctanter, sed in susceptis
constanter inhaerendum.* Et Porciandro adscribitur illud semper meditandum, *ἡδύτης τὸ μῶν.* In cura
sane & diligentia omnia consistunt. Paulatim, & cum prudenti cunctatione Cochlea per acclive
& salebrosam iter ad excelsum montis jugum perreperere conatur, idq; solertia & labore indefesso
& continuo tandem assequitur. Quod hieroglyphicum affert Jo. Baptista Pittonius alicupio,
NON TEMERE. Solent autem eodem modo homines virtutis amantes, laboris iter, quod ad glo-
riam ducit, non defugere, quamvis arduum imprimis illud sit ac difficile. Nam & Quinus Smyr-
naeus in clypei Achillei descriptione libr. 5. Virtutem in excelsissimo monte collocat, in cuius vesti-
gium non nisi extremo cum sudore & periculo ingenti pervenire liceat. Quod Silius Italicus imi-
tatus, & Hercules Proci historiam ad Scipionem suum eleganter transferens, sic virtutem inter
alia loquentem introducit;

Castra mihi domus, & celso stant colle penates,

Ardua saxosa perducit semita clivo,

Aspera principio, (nec enim mihi fallere mos est)

Prosequitur labor ad nitendum intrare volenti.

Alii nobili Catonis dicto rem explicant: SAT CITO, SI SAT BENE. Non mase; nam & pracla-
ros conatus temeritas corrumpit: & tempestivum est, quicquid Republicae salutare est. Constans
modo adire & tolerantia, & moram facile compensabit felix gloria. Nemo enim, ut verissime
dixit Sallustius, ignavia immortalis factus est. Sola virtus clara aeternaq; habetur. Pulcherrime etiam
Pindarus Olymp. 6. *ἀδύναται δ' ἀγέραι θῆο μὴ ἀδύναται τῶν ἐὼ τῶν οὐκ ἔστιν ἀδύναται, ἀπὸ γὰρ οὐκ ἔστιν
ἀπὸ γὰρ οὐκ ἔστιν: Virtus periculorum experta, neq; apud homines, neq; mari habetur in pretio: at multi memo-
rant, si quid honesti laboriose peractum est.*

Cochlea igitur tardo, sed non levi ascensu montis excelsi petens verticem juvenes his vertibus
compellare fingatur,

Disce puer virtutem ex me verumq; laborem,

Si vera ornari laudis honore cupis.

De pugna aquilarum cum cervi Plinius libr. 10. cap. 3. haec habet. Multum pulverem volutata (Aqui-
la) collectum, insidens cornibus excutit in oculos, pennis ora verberans, donec praecipitet in rupes.
Qua icone indicatur, multo labore animo constanti ac industria singulari opus esse ad magna faci-
nora subeunda, & res difficiles ac arduas, tam aggrediendas quam consequendas. Quod idem Pin-
darus praclare quoq; Olymp. 5. cecinit,

A *Ἄνδρα δὲ δειδῶ ἀγέραιον πρὸς θεὸν δαπάνην τὰ μέρη των αὐτῶν ἔργων κινδύον κινδύουμικρον*, id est,
 Semper autem circa virtutes labor sumptusq; pugnant, adversus opus periculo rectum.
 At Sophocles in Tragedia Euryphile, quæ non extat, ait:
ἀνδρῶν γὰρ ἰδὲ τῶν εἰρηῶν ἡ ὑγείαν αὐτῶν, id est.
 Pectus virorum fortium haud fiat languidum.

Cujus rei exemplum memorabile legitur apud Pansianiam libr. 8. de Philopæmene, qui in prælio fortissime pugnans, atq; hasta trajectus circa utrumq; femur, in genua se dimisit, tantisper impediende telo progreffi conatus, dum infringereetur hastile inter femora medium. Victis deinde hostibus, eo in castra reportato, ex altero femore spiculum, ex altero missilis fragmentum extractum est. Cujus viri ingentem animositatem, virtutem ac fortitudinem eximiam summopere admiratus Antigonus, omni studio in Macedoniam eum ad se allicere conatus est, ad quem tamen ille se conferre noluit. Atq; huc inter alias sententias hujus argumenti præclaras, dictum Senecæ in Epistola 22. ad Lucilium videtur non habere postremum locum. Non vir fortis est & strenuus, qui perterritus liborem fugit, sed cui crescit animus in ipsa rerum difficultate, cum turpe sit cedere oneri luctantiq; cum officio, quod semel accepisti.

*Aspicis ut torquet volucris Saturnia cervum?
 Nempe docet vigili cuncta labore dari.*

LABOR moderatus.

Plinius agens de Camelis, velocitas, inquit, inter equos, sed sua Camelis mensura, sicuti & vires. Nee ultra assuetum procedunt iter, nec plus instituto opere recipiunt. Omnes præclaræ actiones invictis sunt animo persequendæ & absolvendæ. Quæ virtus Græcis *φαιδοναία*, id est, industria & ardens affectus in laborib. capessendis. Et vetus proverbium ait, *ἐκ τοῦ πόνου κλέος*, ex labore gloria. Xenophon libr. 1. institutionis Cyri, *ἡμῶν πρὸς τὴν μάχην τὸ πρῶτον τὸ ἀπὸ τοῦ πόνου*, id est, ipse honos leviores reddit bellico duci labores. Claudianus item in epithalamis Honori canit suaviter:

C *Non quicquam fructus veru odoribus, Si fronti caveat, si timeat rubos.
 Hyblæis latebris nec spoliat favos, Armat spina rosas: melle tegunt apes.*

LÆTITIA, Ovationis, victoria.

UNCTUM & coronatum; altum item & erectum, lætitiæ, ovationis fuit Hebræis hieroglyphicon, Psal. 3. 4. Exaltas caput meum, & 21. 4. posuisti in capite ejus coronam, & 23. 5. impinguaisti oleo caput meum, & 27. 6. nunc exaltavit caput meum. Job contra miseriam suam sentiens dicebat, absulit Deus coronam de capite meo, Esa. 57. 11. Lætitia æterna super caput eorum.

LAUDABILIA expetenda & sequenda.

Observatum est ab Indagatoribus & cultoribus stirpium inter alia Naturæ admiranda opera etiam hoc, quod quædam cucurbitæ genera ita humiditate aquæ delectantur, eamq; sic appetant, ut vase ea pleno, vel fructui, vel radici applicato, manifeste paulo post deprehendantur, cucurbitam non solum ad istud vas liquore impletum sese inclinare, sed etiam illum quasi pedetentim vase absorbere atq; consumere: contra vero, si oleum eodem modo cucurbitæ admoveatur, illud quasi contrahendo se respuere, ac incurvatam tandem tabescere. Cum itaq; hæc & alia hujus generis plurima Natura, recte ideo ab Hippocrate, Epidem. sect. 5. vocata *ἀναδιωκτὴ*, id est, ab aliis non edocta vel instituta, factitate soleat, atq; insita vi sine ulla hominum sagacitate, tam in plantis quam in aliis rebus, expetat utilia ac fugiat noxia: multo profecto magis homines ratione præditi atq; *αὐτοαγχιωτοὶ* agentes, omnia quæ ad vitam honeste ac laudabiliter instituendam virtutemq; sequendam, prodesse possunt, semper appetere contraria vero modis omnibus fugere debent.

*Utilis attrahitur plantis, at noxius humor
 Spernitur: anne homines in sua damna ruunt?*

A Et sequentia ex variis.

Ea libertas est, quae postum purum & firmum possidet. Ennius.
Sin quisquam est alius liber, nisi ducere vitam
Cui licet, ut voluit? Persius Sat. 5.
Si poena petitar, qua gravior potest?
Famulare collo nobili subeat iugum.

Seneca in Troade. Et illud Publii,

Beneficium accipere, est libertatem vendere.

Tandem addamus ex Seneca Stoico, Quid eques, libertinus, aut servus nomina ex ambitione aut injuria nata, suspicere in coelum ex angulo licet. Item; horum misera condicio est, qui nec suis quidem laborant occupationibus, ad alienum dormiunt somnum, & ad alienum ambulant gradum. Et D. Ambrosii sententia, lib. de Joseph huic annotationi seu hieroglyphico finem imponamus; Ille in quavis conditione servitii liber est, qui turpi amore non capitur, avaritia vinculis non tenetur, metu criminis non obligatur; qui securus expectat praesentia, quem non terrent futura.

LIBERTATIS amor.

Felem dici Catum, quasi cautum vulgo, quo nomine Palladius quoque; usus est; *αἰλῆγοσ* vero Graecis, & Varino quoque; *αἰσῆλιω*, nemini est dubium. Varro tamen & Columella felē videtur de Martellicide intellexisse, ut Augustinus Niphus quoque; observavit. Apud Philostratum putatur esse *γαλιῶτις*. Gaza *γαλιῶτις* non semper etiam multelam, sed interdum felem interpretatur, cum tamen Plinius ubique; *αἰλῆγοσ* felem, & *γαλιῶτις* mustelam verterit. Huic animali innatum ac proprium est, ut sit libertatis cupidum, & propterea carceris impatientissimum. Quae propter Methodio teste (ut refert Paradisus in symbolis heroicis) antiquis Alanis, Burgundionibus & Suevis insigne militare fuit felis libere excurrentis delineatio, quo innuebant se pro libertate tuenda animis paratis, ac totis viribus, semper pugnaturus, quod propositum firmiter multis seculis continuaverunt. Nam secundum Plautum in Captivis.

Omnes profecto liberi libentius

Sumus quam servimus.

C Stoicorum disciplina Sapientem in vinculis liberum pingit, sed libertatis amantem exclamat sepius *αἰσῆλιω δούλοσ, ἀλλ' ὁ νῦν ἐστὶν ἐλευθέρωσ*, id est, Si corpus servum sit, mens tamen est libera. Horatius lib. 2. Sat. 7. liberum hominem ita describit.

<i>Quisnam igitur liber? Sapiens sibi, imperiosus,</i>	<i>Fortis, & in seipso totus teres atq; rotundus,</i>
<i>Quem neq; pauperties, neq; mors, neq; vincula terrent:</i>	<i>Externi ne quid valeat per leve morari</i>
<i>Responsare cupide duntaxat, contemneret honores</i>	<i>In quem manca ruit semper fortuna.</i>

Ambrosius lib. de Joseph. Ille vero (inquit) in quavis conditione servitii liber est, qui cupidine non capitur, amaritia vinculis non tenetur, metu criminis non obligatur, qui securus expectat praesentia, quem non terrent futura.

LIBIDO carnis. TYRANNI.

Hirudines sive sanguisugae, Graecis *βδελίαι*, *μαγῆ* ἢ *δαίμων*, ὅτι ἐν ἀσπίδι γὰρ τὸ αἷμα, à sugendo & emulgendo sanguinem, ut Scholiastes Theocriti habet, tam ad aqualia quam ad reptilia referri possunt. Nam & in aquis degunt, & veluti vermes corpus agglomerando humi serpunt, unde eas Oppianus *αἰλῆ, καὶ ἀσπίδιον* *λίλιον* vocat, *μῆτρα* *σάγμα* *ρεπτήνα*. Sanguinem calidum tam avidè exsugunt, ut etiam si illi in corporibus animalum haerentibus cauda praecidatur, atq; inde sanguis veluti per canalem effluat, sugere tamen porro non desinant, donec vel artificio certo removeantur, vel tandem languida dehiscent. Quod Horat. in arte Poetica expressit;

Non missura cutem, nisi plena cruoris hirudo.

Quem verum egregie expressit Oppianus dicto lib. 2. *ἀλλοῖσ*. Verum insatiabilem hanc sanguinis cupiditatem symbolice ad varia transferre licebit. Quavis enim hirudine tenaces & crudeliores sunt libidinosae feminae, quo Plautini juvenis de sua amica querela pertinet in Curcul. *Qua mihi miserè amantē elibit sanguinem.* Ea de amosis vi Simaetha illa apud Theocritum,

Al' os, & qus dicit, si per uirum in xpo, & qus
 Eius, & qus dicit, si per uirum in xpo, & qus
 Heu, crudelis amor, quid inhaerens osibus omnem
 Sanguinis humorem bibis ut fluuius hirudo?

Pertinet hac etiam locus Salomonis Proverb. 30. Sanguifugæ sunt duæ filia dicentes, Affert, affert, & quæ ibi sequuntur exempla, maxime de inferno, & natura mulieris. Quæ recte Rodolph. Baynus, licet ad enormes effrænesque concupiscentias, quæ numquam explentur, in genere referri queant, duplici tamen metaphora de concupiscentia carnis conjunctim interpretatur. Nam, ut idem Salomon inquit Proverb. 5. Pedes ejus descendunt in mortem, & ad inferos gressus ejus penetrant, Poterit etiam usurpari de crudelitate illius tyrannis, qui quo plus sanguinis fundunt, eo plus sanguinis sument.

LIBRI varii quomodo legendi.

Quemadmodum Apes ad omnes quidem flores advolant, quamquam interdum amari aliquid vel acris in se contineant humoris, quales sunt ranunculi & alii plerumque similes; nihilominus tamen succum quandam utilem inde exsugunt, ex quo, non sine admiratione postea mitiora artificia mel parant: sic etiam sedulo magnoque studio ac judicio viris bonis ac doctis annitendum, ut non solum ex optimis ac selectissimis auctoribus, sed alius etiam non adeo commendabilibus scriptis, si quid boni illis insit, omnia ad unicam utilitatem publicam colligant, & posteritati commendent, ut hac ratione prodesse plurimum nemini autem, si fieri queat, nocere possit. Quod Poeta quidam hisce verbis eleganter expressit:

Flor' feris ut apes in saltibus omnia libant,
 Omnia nos itidem depasimur aurea dicta,
 Aurea perpetua semper dignissima vita.

Huc pertinet libellus Basilii de legendis Ethnicis scriptoribus, Clemens Alexandrinus, Nazianzenus in orat. aduer. Julianum, & alii inter veteres, apud quos multa leguntur, quæ ad confirmandum hac in parte iudicium plurimum conducere possunt. Estque Elicyii sententia hæc quoque observatione digna, ἡ χρησιμὴ οὐδὴ, ἢ ἡ ποικίλη οὐδὴ, οὐδὴ, id est, Qui utilia, non qui multis a novis, u sapit.

LINGUA compscenda.

Lucas Contilis in Italicis suis symbolis sive impresis, de gruibus Taurum montem prætervolantibus, scribit eos propter aquilarum metum, ne scilicet clangore suo illis prodantur, ora lapillis obturare, quod tamen veteres plerique de anseribus sylvestribus memoriæ prodiderunt. Sic enim Plutarchus in Commentario de solertia animalium. Similes sunt Cretensum apum, & anserum in Cilicia artes. Illæ enim ventosum aliquod circumvolaturæ promontorium, ne disjiciantur, se ipsas exiguis lapillis in os sumptis quasi saburrant, hi quando Taurum trahunt, animalia alioqui vocalia & obstrepera, tum metu aquilarum in os iustæ magnitudinis lapide sumpto taciturnitatem sibi imperant, ut fallere in transitu eas possint. Atque hoc copiosius quoque, Ammianus Marcellinus lib. 8. & de gruibus exposuit, es ponens Barbatianem pedestris militiæ rectorem ob linguæ petulantiam tandem esse interfectum, qui enim ait ignorasse notum Aristotelis sapientis dictum, qui Calisthenem Senatorum & propinquum suum ad Regem Alexandrum mittens, ei sæpe mandabat, ut quam ratissime & jucunda apud hominem loqueretur, vitæ potestatem & necis in acie linguæ portantem, & addit idem auctor, Ne sit hoc mirum, homines profutura discernere nonnunquam & decentiam, quorum mentes cognatas celestibus arbitramur: animalia carentia ratione salutem suam interdum alto tueri silentio solent, ut exemplum est hoc per quam notum, linguentes orientem grutes ob caulem, plagamque petentes occidentem, cum montem penetrare cupiunt, Taurum Aquilis abundantem, timentes fortissimas volucres, rostra lapillis ocludunt, ne illis eliciat vel extrema necessitas clangorem, iisdemque collibus agiliore volatu transcursus projiciunt calculos, & ita secure pergant.

Ne pereant clangore grutes lapide ora saburrant,
 Obstrue sic lingua, garrule, ne perca.

L I N G U A Hominis.

A **E**X Conchyliorum genere est & purpura, quam Oppianus, Ostris, & Aristoteles ^{ἐκ τῶν ὀστρῶν} annumerant. Unde etiam pretiosissimus ejus liquor Ostrum vocatum a veteribus fuit. De quo cum alii legi possint, tum imprimis Varronius lib. 7. arch. ca. 13. & Julius Pollux lib. 1. cap. 4. Purpuræ autem lingua est longitudine digitali, acie & duritie tanta, ut proditum sit, ea & conchas, & quas-cumq; sui generis testas illam perforare posse, unde & Proverbii, *Purpura voracior*, origo esse creditur. Ut autem ad passum hoc ex lingua commodum habet, ita eandem ipsi affert extremam perniti-ciam. Ita enim purpuræ capi cum alii referunt, tum Plinius. Contexere pilcatores exiguas nassas, quibus conchas & ostrea etc. loco injiciant aut appendant. Eas semineces, sed mari redditas avido hitu reviviscentes purpuras appetere, exortisque, quantum possunt, instigare linguis. At conchas aculeo extimulatas claudere sele ac comprimere: itaq; pendentes a viditate sua tolli purpuras. Ari-stoteles & Oppianus paulo aliter purpurarum hanc capturam describunt, & ^{ἐκ τῶν ὀστρῶν} eas in securi tra-duunt. Potest autem & hujus hieroglyphici varia esse accommodatio. Nam hic quoq; captans capi-tur, & fraus in auctorem recidit. Sed omnium rectiss. de lingua hominis usurpari poterit. Nam & illi hæc, non minus quam purpura, secundum Anacharsidis Scythæ apud Diog. Laertium dictum, simul & bonum & malum est. Unde & Adag. celebratur à Suida & Zenodoto: *Πῶλον πῶν νεότης ἰσθμὸς ἐξ-δύσθηται ἢ πῶλον ἀπὸ τοῦ νεότητος*: *Lingua quo vadis? urbem ut struam & rursum ut destruam.* Cum quo & Sa-lomonis illud congruit cap. 18. *Mors & vita in manibus lingua.* Recte igitur Heliodorus:

ἡ γλῶσση τοῦ θνητοῦ ἐστὶν ἀδιάρητος ἀπὸ τοῦ φθίσαι, ὡς καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις ζῴοις ἴσθμὸς ἰσθμὸς ἴσθμὸς
Lingua thesaurus est optimus inter homines
Parece, & purimum gratia meretur, si fuerit moderata.

Addamus & poetæ neoterici dicitur:
Ex lingua vitam, ex lingua haurit purpura mortem:
Lingua homini & vitam præbet & interitum.

Quod divinis verbis exponit sanctus Apollolus Jacobus, Epist. Cathol. cap. 3.
 L U C I S vera efficacia.

C **H**Oratius Epod. 2. Struthiocamelum vocat Afram avem, quia in desertis Africæ plurimi repe-riantur. Romani in suis numis Arabiam per eam notarunt, ut apparet ex numo Trajani æneo, cum inscriptione ARABIA ADEVISITA. De quo Dion in hujus Imperatoris vita plura. Volunt autem nonnulli, inter quos etiam est Calius Rhodiginus lib. 20. cap. 5. locis fervidis ova in arena fovere, & radiis suis halituque tandem vivificare. Ac in Job cap. 39. legitur, Quando dereliquit ova sua in terra, tu forsitan in pulvere calefacies ea? Isidorus tamen lib. 12. Originum scribit ova negli-genter foveres, quæ projecta fotu pulveris animantur. Observatione quoque dignum videtur, quod *Ælianus* libro 9. de Animalibus cap. 58. tradit, nimirum ex tribus minimis animalia maxima gene-rari. Corodilum inter aquatilia, Struthiocamelum ex avibus, & Elephantum ex quadrupedibus. Est autem & hujus hieroglyphici auctor Jovius, in gratiam Petri Navarei celeberrimi admodum CA-ROLI V. Polemarchi excogitatus, cum ille inventor esset peculiarium quarundam machinarum an-tea non cognitarum, quas singulari industria, & inaudita ingenii dexteritate ad expugnanda atque **D** evertenda etiam munitissima propugnacula primus in usum protulisset. Quod pariter aliis quoq; rari alicujus & ingeniosi operis inventoribus attribui poterit. Rectius tamen & melius dici debet de hominibus piis & divinitus illuminatis, qui vitam omniaq; bona ac sibi saluaria à celestibus ra-diis, quod est *ἀπαρίθμητος δαπάνης* ut quidam veterum Theologorum dixit, unice expetunt, & studiose conquireunt. *Passet ut ova foveat strata vegetante marinus:*
Sic animas mentes gratia dicit piæ.

L U C T U S.

MAnus super caput habens scemina, dolentis animi perturbationem prodit, atq; hieroglyphi-con est gravissimi luctus. Jerem. 2. 37. *Manus tuæ erunt super caput tuum, quoniam obtivisti Dominus confidentiam tuam, & nihil habebis prosperum.*

T

MA

MAGISTRATUUM *ostentantia.*

Nostra ætas cum Republicam sicut picturam accepisset, egregiam quidem, sed evanescentem vetustate, non modo non coloribus iisdem quibus fuerat ornata, renovare neglexit: sed ne id quidem curavit, ut formam saltem ejus, & extrema tamquam lineamenta servaret. *De civi. Dei libr. 1, cap. 21. D. Augustinus.*

MAGISTRATUUM *solicitudo.*

APes, sive apis, *μύρμηκας* vel *μυρμηκός* Græcis dicta, à melle nimium conficiendo, ab Aristotele lib. 9. de histo. Animal. cap. 40. vocatur *μύρμηκας* id est, animalium omnium mundissimum & laboriosissimum. Quo in loco apum natura & proprietates, & quasi politia quædam concordis accurate describitur, unde postea alii fere omnes ut Plutarchus, Plinius, Alianus, Virgilius, & reliqui delumpserunt, inter quos Plinius lib. 11. cap. 5. ait, labores tolerant, opera conficiunt, republicam habent, consilia privatim, & duces gregatim, & quod maxime mirum est, mores habent. Et cap. 6. Nullusque, cum per cælum licuit, otio perit dies, & cap. 10. Mira operis observatio. Cessantium inertiam notant, castigant mox & puniunt morte. Sic Virgilius inter alia 4. Georg. dicit:

Omnibus una quies, operum labor omnibus unum.

Qua imagine clarissime exprimitur tam gubernantium sollicitudo ac diligentia, quam subditorum in aliqua bene ordinata Republica studium obeundi & fideliter fungendi officio suo. Eodem sensu quidam addunt, *MENS OMNIBUS UNA EST.* Ruscellus ascribit hoc symbolum Antonio de Leva, præcipuo Cæsaris Caroli V. polemarcho, cum dicto, *Sic vos non vobis*, scilicet, mellificatis apes; cum enim hic omnino sperasset, Ducatum Mediolanensem sibi gubernandum traditum Imperatorem, quoniam potissimum ejus opera fuerat recuperatus, nihilominus tamen Francisco Sfortia, ut promiserat Cæsar, bona fide fuit ille restitutus.

Dolus apum & studia & mores & jurare revolvat,

Qui bene vult populis dicere jura suis.

MAGNANIMITAS.

Physioligi omnes in hoc consentiunt canibus Indicis, natura præ aliis esse inditum, ut spreto animalibus minoribus leones imprimis invadant, atque ita obstinate retineant, ut non cedant casu, sed sibi crura potius, nullo clamore edito, abscindi patientior, quam teras dimittant.

Namquam, casa licet, linquit canis Inda leonem,

Nec, licet occisus, facta decora bonus.

Viri fortes & virtute præstantes nihil nisi quod honestum ac laudibile est, constanter sibi imitandum & conservandum statuunt; atque ideo pro patria pietate, & sui nominis fama pugnare constanter student, atque pro iisdem vitam denique profunderi non dubitant. Porro, cavendum est, ne nos offeramus periculis sine causa: quo nihil potest esse stultius, atque ideo tales homines temerarii & imprudentes *profecta audacia* præditi nominantur.

Roma in domo Caracellorum, sub effigie leonis eatulum tenentis distichon legitur ad iram compescendam scriptum,

Iratus, recole quod nobilis ira leonis

In sibi prostratos se negat esse feram.

Olim dictum ab ingenioso Poeta,

Candida pax homines, trux decet ira feras.

Hodie contra generosi nil nisi pugnas imitantur: & nobiles humano sanguine gaudent.

MAGNANIMUS.

Scribit Paulus Jovius in Dial. de Impresis Italico, Sirenem antiquissimæ inter Romanas familie Columnensium gentiliæ signum fuisse: sed se fortis, herosi Stephano Columnæ, hoc nostrum peculiariter inventum dedicasse, quod & Capaccius attingit. Ostendere autem ille voluit, quemad-

modum Siren favas maris tempestates, utpote cujus domicilium sit mare ipsum, contemnit: ita etiam magnanimum illum & strenuum ducem omnia pericula, omnes hostium minas fortiter sustinere debere. Columnæ enim tantum ut familiæ istius insignia appictæ sunt. Animosè igitur Jocastra apud Senecam in Oedipo:

----- regium hoc ipsum reor.

*Adversa capere: quos, sit dubius magis
status, & cadentis imperii moles habet.*

Hoc stare certo pressius fortem gradu.

Haud est virile terga fortuna dare.

Et alter Seneca Consol. ad Marc. vel in naufragio laudandum censet, quem obruit mare clavum tenentem & obnixum. Quo Proverb. pertinet ex Ennii versu:

Dum clavum rectum teneam.

Fortiter etiam Justinus Imp. ad Senatum, referente Corippo:

*Qui pedibus rellis graditur, mala nulla veretur,
Non timet offensam, nescit via recta ruinam.*

Sed omnium meherele magnanimitatem Germanorum legati illi superarunt, qui interroganti Alexandro: Et quidnam in rebus humanis extimescerent, rato nominis sui magnitudinem ante omnia ipsis formidolosam videri, responderunt, Nihil se metuere, nisi forte, ne cœlum rueret. Ut refert auctor supplementi in Q. Curtium, hauriens ea ex Strabonis lib. 7. & Ariano de Alexandro. Magnanimitatis proprium illud est, quod contemnit tuta procellas.

MARTYRES.

Sardius, ut asserit D. Hieronymus, sanguinci coloris est, Christi martytes hieroglyphice significans. Etenim martyrum

*Sanguine fundata est Ecclesia, sanguine capit,
Sanguine succrevit, sanguine finis erit.*

Ac pie proflus impio presidi sancta virgo & martye Agnes respondit. Sanguis Christi sponsi mei tinxit genas meas.

Olorum, ait Plinius, morte narratur flebilis cantus, falsis (ut arbitrator) aliquot experimentis.

Quod de Cygnorum concentu in dubium vocavit Plinius, id de Christi sermo ad Dominum migrante vere dicitur.

*Dulcia defectu modulatur carmina lingua,
Cantator Cygnus funeri ipse sui.*

Quam præclara est illa vox Ceciliz martyris, in agone? Misericia moritur, non homo. Patheticum est & hoc de morte distichon,

*Tempora fatalis quando sic limitis itis,
Tristia concentu funera solor, olor.*

Sed consolatione plena est oratio Simeonis, Nunc dimittis servum tuum Domine secundum verbum tuum in pace. Et digna est relatu vox aulici exhortantis Ananiam senem ad martyrium, quem exhorrescere & trepidare animadvertibat: Paulisper, pie senex, occlude oculos, & viriliter age: non enim multo post lucem æternam clari conspectus Dei intuebere.

Diffident, inquit Plinius, Olores & Aquilæ. Ita raro bene convenit præconibus veritatis & quibusdam petentibus in hoc mundo. Est enim, ut rectè Augustinus pronunciauit, veritas dulcis & amara. Dulcis quidem iis, de quibus dicitur, Justificata est sapientia à filiis suis: Amara autem iis, qui formam pietatis habentes vim ejus abnegant.

Olorum, ait idem, similitudinè Onocrotali habent: nec distare existimarentur omnino, nisi faucibus ipsis inesset alterius uteri genus. Huc omnia inexplabile animal congerit, mira ut sit capacitas. Mox perfecta rapina sensim in os reddita, in veram alvum tuminantis modo refert. Tales in externa Ecclesia Onocrotali sunt, non si è vulgo solummodo, qui voluptatum potius quam Dei amantes sunt: sed etià speculatores illi avari, turpis lucri cupidus, indocti, ebriosi, quæ rentes quæ sua sunt, non autem ea, quæ sunt Christi Jesu. Quum autem Anseres non pauci hoc tempore obstrepent inter

Olores, & feralia quaedam carmina repetant; cum Gregorio Nazianzeno nunchuic Sophistæ, nunc A isti dicamus, Aut desine tuis uigis oblitescere nostris silentio, aut tibi referemus ut breuissimum, ita verissimum proverbium: Tum canent cygni quam tacebant graculi; quod D. Gregorius Nazianzenus inferuit epistolæ 1. ad Celeucium.

MATRONA pudicissima.

Milio quaedam peculiarem vim naturalem inelle constat, non solum longo tempore (propter suam siccitatem potissimum) seipsum, sed alia multa, quæ in illius acceris reconduntur conservandi à corruptione ac putredine, qualia sunt Rhabarbarum, Camphora & similia non pauca. Typus certe valde appositus matronæ pudicissimæ, quæ semper castitatem, honestatem, & omnem virtutem huic sexui convenientem & necessariam præ oculis habere, & non solum sedulo curare debet quo pacto seipsam, sed etiam omnes quæ illius fidei sunt commissa ad omni lae & turpitudine integras ac inculpatas semper conservet; in quam vere illud Senecæ in Octavia comperit, *Et habitas fidesque, conjugis mores, pudor, placeant marito.* Ac secundum Aristotelem in *Oeconomicis*, non tantum nitor vestimentorum, nec excellentia formæ, nec auri multitudo ad laudem mulieris valet, quantum valet modestia in rebus ac studium honeste de coreq; vivendi,

Seque aliaq; pudens matrona à crimine servat:

Purior em mihi meo procul esse sicut.

Joach. Camerarius in Symbolis, Embl. 59.

MEDITATIONES.

Spicæ jam maturæ inter duas manus nisi continue fricentur ac valide exprimentur, grana frumenti in illis conclusa inde non possunt excuti vel recte colligi, quibus ita expressis convenientissimum alia alimentum generi humano præbeant. Ita enim quantumvis præclaræ cogitationes ac meditationes de rebus tam sacris quam profanis, nisi ad actum (ut dici solet) traducantur, parum utiles esse solent. Unde etiam Cicer. lib. 1. de officiis, ait virtutem omnem in actione positam esse, quod sumpsit ex luculenta de hac re disputatione Aristotelis in 10. *Ethic.* ad Nicomachum. Opus itaq; est ad res præclaras peragendas multû laboris ac defatigationis impendere. Unde etiam poeta.

Quæ lætæ inq; bonis cessat non cognita rebus,

Apparet virtus arguiturq; malis.

Et alius nos serio monet,

Spicæ attrita manu sua grana effundit ad usus:

Sic ostende altu qua meditata tenes.

Fl. Valerio Constantio Cæleri ejusmodi hieroglyphicon attributum est, *Virtus dum patitur vincit.* Quod in primis de Christiana pietate ac virtute intelligendum est, quemadmodum præclare dicitur in epist. ad Hebræos cap. 12. Omnis castigatio in præsens quidem non videtur esse gaudium, sed molestia. At postea fructum tranquillum iustitiæ reddit his qui per illam fuerint exercitati.

MENDAX SOPHISTA.

Sepiam piscem in sestantibus se ad capturam piscatoribus atramento, quod pro sanguine ipsi est, affuso ipsum mare offuscare, atq; ita oculis illorum substractam per incerta itinera elabi ac effugere, ex Aristotele, Oppiano, Eliano, & Plinio discimus, qui etiam ex Anaxilao tradit atramento illius tantam vim esse, ut in lucerna additum, fumoq; aliis luminibus, efficiat, ut cuncti astantes videantur esse Ethiopes. Meminerunt etiam sepia Nicand. in Theriacis, Phile in Jamb. Plutarch. & Horapollo in Hierogl. Et similia nostris sunt apud Nazianz. Orat. ad Cl. Episcopos, & Carm. 1. vers. 500. De sepia autem omnium elegantissimi versus sunt Ovidii in fragm. hal. Egyptii Sacerdotes, hominem qui magna pollicetur, sed fœde spem de se conceptam falleret, hac figura demonstrant, ut paulo aliter quàm Horapollo annotavit Pierias. Vastrentem & tecti hominis, & simulatione artificiosa cunctos fallentis signum fuisse sepiam, Sebast. Erizius in expositione antiquorum numerorum Italica affirmat, ubi nunciat, sub Neronis Cæsaris nomine valde, ut ait, vetus describit, in quo piscis, vulpis, sepia pelagii cuncti, & fluvialis gammarus incisi fuerint, quæ cuncta in Neronis infamiam fuisse ita composita existimat. Nostrum quidem hoc etiam in Sophistam torqueri possit, secundum Platonem,

A nem, *Indignus* *Cor*; quem dum veritatis reti comprehendere niteris, ille effusa fumorum atra fuligine subito evanescit. Horat. etiam 1. Sat. 4. per nigra loliginis (est hæc de lepiarum genere) succum, livorem mentis intellexit, uti vetus ejus Commentator innuit. Ipsum deniq; Aristotelem Picus Mirandula sepiæ comparat, forte quod de animæ immortalitate animi sui sensum obscurius proposuisse illi visus fuisset. Quod nos in medio relinquimus.

*Hic niger est piscis, fallitque cruore sequentes:
Nempe etiam mendax fallit ubique miser.*

MENS Generosa.

Cum viva animalia in publicis spectaculis & imprimis nobilium ludicris certaminibus tam pedestribus quam equestribus insignium vel symbolorum loco gesta ac usurpata plus animos afficiant; & oculos quoq; magis oblectant, quam solæ figuræ eorum aliqua pictura representata; ideo quidam Nobiliss. vir in Italia simili tempore & loco, quibus ejusmodi ludi solent celebrari, castidit suæ imponi curavit caveam rotundam affabre elaboratam & ita in æquilibrio suspensam, nec minus tamen in suis polis se moventem, ut avicula illi inclusa, in quam eumq; partem vertetur, semper in medio firmiter consisteret, & in axe tantum permaneret. Quod etsi ille de suo honesto amore quodam erga feminam quandam nobilem intelligi voluit; nihilo tamen minus quoque de omnibus aliis laudabilibus & egregiis actionibus magna constantia susceptis, ac confectis, idq; auxilio vera virtutis, ejus laus in mediocritate, teste Aristotele, sita est, accipi rectè ac usurpari merito hoc ingeniosissimum hieroglyphicon poterit. Definitur autem constantia stabilitas animi firmi & in honesto proposito perseverantis: cum ex adverso secundum Scenecam in Oedipo.

*Quicquid excessit modum,
Pendet instabili loco.*

Ac Socratis in Stobæi sermonibus dictum admodum memorabile fertur tale: *ἀνδρῶν μὲν ἅμα βότρυς, κωνιδίου δὲ ἀνθῶν ἅμα ἄκρον ἀπὸ τῆς ἀριστερῆς ἀπέχει ἄκρον, id est, ut statua in sua basi, sic etiam vir bonus & virtutis studiosus in suo proposito constans & immobilis esse debet.* Poëta noster autem Disticho C hieroglyphicum ornat his verbis,

*Hic licet usque orbis colerem volvatur in orbem,
In se immota tamen mens generosa manet.*

Plinius libr. 16. capit. 34. scribit hederam, potissimum candidam, arbores alias necare omnemque fructum auferendo tanta crassitudine augeri, ut ipsa tandem fiat arbor. Nam pluribus locis intercisam vivere tamen ac durare, ac totidem initia radicem habere quot brachia, quibus incolumis & solida arbores strangulare possit. Unde etiam Laberii carmen Gnomicum extat:

*Ut hederæ serpens arborum vires necat,
Ita vetustas ambitu annorum nocet.*

Hujus hieroglyphici significatio ad varios usus applicatur. In illos enim non male convenit, qui suis laboribus & vigiliis, etiam cum valetudinis jactura de plurimis bene mereri cupiunt, & ut alii florescant ac vireant, ipsi etiam quasi consumi & exarscere non dubitant.

*Mens generosa alius se totam impendere gestit.
Quidam? tali ipsam morte perire juvat.*

D Alius vero sensus est, quando quispiam magnis ac principibus viris fideliter inserviens, ipsorumq; sola commoda respiciens, illis declarare cupit, se ad suorum dominorum commoda promovenda ac exequenda, nulla pericula subterfugere velle. Sed ut omnia sub cælo vanitati subjiciuntur, nec ullus omni ex parte beatus præsertim ante obitum apparet; non raro evenit ut improbitas & vis subegerit jus & æquum, sicuti ab hederæ complexu nimis arcto arbor tandem suffocatur ac perit: ita sepe actio nimis callida ac improba etiam justæ causæ nocere vimq; adferre solet. Addamus & illud, hederæ columnam amplectens hieroglyphicè denotat fidum amicum potenti adharrentem amico, cui dicere audeat, te stante virbo; te ruente ruam.

Myrrham arborem proceram ac spinosam in Arabia felici nasci veteres perhibent, de cujus tamen integra descriptione nihil certi adhuc constare hisce temporibus, quibus omnes tamen ubiq; locorum ac gentium angustia diligentissimè inquiruntur, sane mirum est. Hanc scribunt obliqueationibus ac incisionibus gaudere, ac præterea ventis vehementer spirantibus gummi istud tam preciosum (quod tamen raro plane legitimum & omnibus à veteribus descriptis absolutum ad nos deferri solet) effluere copiosius, quo imprimis à putredine ac corruptione corpora defunctorum integra conservari scimus. Ita animus rectus & constans in proposito laudabili semper immotus permanens, invidiæ ac obrectationum furtis, tamquam turbulenti ventis minimè reteritur: sed potius ad hunc modum exercitus & ager eo alacrius fructus virtutis profert, & magis conspicuum sese exhibet. Quod versus quoq; Horatiani docent;

*Iustum & tenacem propositi virum
Non civium arbor prava jubentium,
Non vultus instantis tyranni,
Mente quatit solida, neq; auster*

*Dux inquieti turbidus Adriæ,
Nec fulminantem magna Jovis manus.
Si fractus illabatur orbis,
Impavidum serient ruina.*

Itemque Claudianæ egregia sententia probat.

*Explorant adversa viros, perque aspera duro
Nititur ad laudem virtus interrita clivo.*

MENS pia.

Viret, inquit Plinius, & sæpe translucet Jaspis, etiam si victus à multis, antiquitatem tamen gloriam retinens. Mens pia, rore & luce spiritus sancti repleta & plena, temper viret & illugetur est in Domino, ac primæ eoque nomine antiquissimæ fidei gloriam, etiam in medijs persecucionibus, constanter & sincerè retinet. Uniones, etiam nascuntur in mari, cum cælo tamen, cujus repleta sunt faciem, plus habent cognationis; Sic piæ mentes, & si in his terrenis corporis unaqueq; sui domicilium luteum & fragile incolit, non tamen terrena, sed superna quæ rare decet. Generosum enim piæq; animum à cælo, unde ortum ducit pendere, non autem terrenæ glæbe plane fordidæ ælium hætere æquum est. Gallinæ, ales vigilantissima, secundum Lucetium,

Auroram claræ consuetus voce vocare.

Ad Laurum libenter advolare dicitur, ubiq; consistere, quod ea arbor (ut veteres tradiderunt) à fulminis vi immunis esse existimetur, solemq; intuens libere & absq; sollicitudine & insulsa aliarum avium cantando sese eo in loco oblectare. Ad eundem modum pii concienter & ubiq; divinæ protectioni se commendantes, & in unicam Dei æternæ providentiæ & auxilium intenti, vigilantiter & alacriter munere ac officio suo fungi, nec rerum averse larum impetus quantumvis horrendos extimescere debent, secundum Psalmi sententiam,

*Qui Dominum metuunt, castris celestibus illi
Sunt tuti, & regit hos Angelus ipse Dei.*

Ac profecto videmus, nihil magis stabilire, ac animam in religione ac pietatis observantia confirmare, quam diligentem observationem earum rerum, quæ quod idie accidunt à providentiâ divinæ, in quibus tandem boni, soli Deo æterno confisi mirabiliter protegentur, ac improbi contra iustè puniuntur. De quibus innumera exempla & historie plurimæ ubiq; tam in sacris, quam in mortalibus libris uncuq; se offerunt.

Gallus amans lauri vigili solem ore, salutat:

Sic à cælesti mens pia pendet ope.

Theophrastus, tum alibi, tum libr. 2. De causis plantarum reddit rationem quare flores nonnulli ad radios solis sese aperiant, & multi ex illis cum iisdem plane convertantur. Clauduntur, inquit hi imbecilliores nocturno frigore solis vero tepore foventur ac aperiantur, qui revocet calorem naturalem, & à centro ad ambitum effundit, simulq; humorem superfluum educit. Quod tamen in nonnullis tantum nocte sese aperientibus, interdiu vero claudentibus locum non habet. Id vero, quod priore loco diximus, in primis observatur in duobus Heliotropiis majore & minore, quæ etiam in

A de denominationem acceperunt, atque ideo, minus præsertim Italicè adhuc *Girasole*, & Hispanicè *Tornasole* dicitur. Hujus autem symboli interpretationem ex Lactantio libr. 6. cap. 8. assumere recte possumus, ubi inquit: Itaq; si oculus in cœlum semper intendit, & solem, qua oritur, observas, eum, que habes vitæ quasi navigii ducem, tua sponte pedes in viam dirigentur; & illud cœlestis lumen, quod sanis mentibus multo clarius sole est, hic quem carne mortali videmus, sic reget, sic gubernabit, ut ad summum sapientiæ virtutisq; portum sine ullo errore perducatur.

*Christe, tuos vultus semper venerabor adorans,
Ut Clytie ad solem germina pulchra rotat.*

M E N S *reproba.*

Pardalis non mutat cutis maculas, neq; ex nigro fit albus Æthiops, neq; mens reproba emendatur umquam, sed in malo proposito senescit & opprimitur.

*Callida si varios sibi Pardalis excuit orbes,
Excut et mores mens scelerata malos.*

B Homines præter modum perverte mali & improbi, quorum fallaces & pessimi mores in naturam abiectæ, salutari bus monitis nullum locum relinquunt. Definuit autem D. Ambrosius in Hexaemero malitiam, id est, *μωρὸς βουλῆς*, esse mentis atq; animi depravationem, deviam à tramite veritatis. Ac Cicero III. libr. De natura Deorum, vult esse versutam ac fallacem rationem nocendi. Profectio (inquit Nazianzenus) res est rationis expertæ *μωρὸς βουλῆς*; nec quicquam est, quod pravos mores meliores efficere queat. Quod de illis intelligitur, qui emendationem nullam volunt admittere, ac dati sunt, secundum S. Paulum, *εὐσέλγητες*, id est, in reprobam mentem, quæ vitæ conditio est omnium miserima: nam ejusmodi homines, teste S. Petro, *ταχύθυτοι ἀνάθυτοι*, id est, velox exitium sibi accersunt.

M E N S *nulla sine Deo bona.*

C Multas inesse peculiare vires ac occultas proprietates pluribus stirpibus & plantis, idque per singularem superiorū ac cœlestium corporum influxum ac efficacitatem, nemini dubium esse potest: quarum causas tum alii investigare conati sunt, tum imprimis Theophrastus Peripateticus erudite & doctè inquirere studuit, quemadmodum ejus accuratiss. libri de causis plantarum satis abunde testantur. Inier quas quidem Aspalathus imprimis occurrit, qui frutex ut auctor est Plinius, libr. 25. cap. 13. quamvis ibidem aspalathum orientalem & Rhodium forsitan sine causa frutices diversos faciat pluribus in locis reperitur, sed non ubiq; odoratus est. Quam peculiarem vim tradit in se recipere cœlesti arcu (ut ejus verbis utar) in eum innixo. Sic etiam omnis doctrina, prudentia, ac univèrsa virtutis laudabilia dicta & facta tum demum fiunt illustriora, præstantiora, omnibusque, ut dicitur, numeris absolutiora & gratiora, si cœlestis bonitatis ac divinæ gratiæ suaviss. aurâ aspires. Quod etiam Seneca, Ethnicus quidem ille scriptor, sed admodum *εὐσεβὴς*, tradit breviter in hunc modum scribens ad Lucillum suum, epist. 10. Nullam sine Deo mentem esse bonam. Hinc natum Distichon,

*Iridis Aspalathus vi suavior, ipsaq; virtus
Gratior est superum quam pia cura fovet.*

2. Alio hieroglyphico demonstratur mentem nullam sine Deo esse bonam, & quid de cogitationibus atq; actionibus humanis sit cogitandum. Collis ex omni parte variis arborum selectissimarum generibus pleus, atq; multiplici herbarum ac florum diversitate conspicuus, in hoc amoenissimo decore & pulcherrimo statu diu consistere nequit, imo brevi omnia intereant, nisi superne tempestiveq; solatibus foveatur, ac in suo vigore subinde reficiatur. Ad eundem modum nulla bona mens sine Deo.

*Sanctus enim sanctos facit, & de lumine lumen
Exaritur, nullus sit bonus absq; bono.*

Et

Et nullae humanae cogitationes atque actiones, quantumvis alioquin speciosae & laudabiles appareant, nec ulla virtus, doctrina aut scientia per se consistere, vel aliquid boni producere potest, nisi divinitus à Deo unico fonte omnis boni, gubernentur, illustrentur, ac splendore divinae gratiae ad optatum finem perducantur. A Deo enim, luminum patre, munus omne bonum & omne bonum perfectum desuper descendit, teste Apostolo S. Jacobo. Et Nazianzenus in Orat. de Athan. pie scripsit. Quod sol est sensibus, id intelligentibus est Deus. Mundum enim illuminat ille visibilis, hic invisibilis: & ille quidem visum corporis illustrat: hic vero naturas intellectu praeditas reddet splendidas.

Mons omni hoc, nisi sol foveat, viduatur honore,

Quicquid ages, cassum disperis, absq; Deo.

3. Arbori undiq; detruncatae inferuntur recentiores alii turculi bonam de se spem germinum praeclearorum promittentes; modo caelitus foveantur ac conferuntur: alioquin levi de causa exarescunt & pereant. Quare non secundum communem & depravatam hominum consuetudinem omnia ad favorem fortunae nescio cuius (nisi hanc allegoricè voluntatem Dei diere velimus) sed ad unius Dei benedictionem, quae sola ditat merito debemus referre, ea tamen conditione, ut nos quoq; sedulo nostrum faciamus officium, neq; turpi otio nos tradamus. Unde Menander, *ὁ θεὸς θέλει καὶ ἐπὶ ῥῆτι πλοῦσι*, id est, *Deo volente etiam in vimine navigares.* At praeclearius multo Nazianzenus.

ὁ θεὸς θέλει καὶ ἐπὶ ῥῆτι πλοῦσι.

Deo annuente, nil labor valet.

Καὶ μὴ θέλει καὶ ἐπὶ ῥῆτι πλοῦσι, id est.

Et non favente, nil labor potest.

Nuper Disticho pereleganti hieroglyphicon illud est illustratum:

Si faveat caelum, bene furculus arbore crescit.

Si faveat Numen, tu quoque magnus eris.

M E N S I S.

Ægyptii mensē notantes, inquit Horapollon, lib. I. cap. 4. Hieroglyphicè, ramum pingunt, aut lunam deorsum conversam, Ramum (Palmæ) quod illa arbor singulis mensibus ramos procreet. Lunam vero deorsum vergentem, quod in ortu quidem, ut a sunt, quindecim partes supersunt, ut sursum erectis cornibus appareat: at in occasu triginta diebus completis, cotinua deorsum inflexa gerat.

M E T U S.

Semper in metu cum versari convenit,

Ardua sunt cuius commissa negotia cura.

Huicq; merito occiditur,

Fas animum usq; habeat sollicitudo tuum.

Quod expressum est hieroglyphico virginis timidè cibum leoni ex patina porrigentis, addito Disticho.

Nuda à presidio ego virgo ministro leoni,

Danda opera est magni: sed comit ante metu.

Viri prudentes, quibus Republicæ cura est commissa, in perpetua sollicitudine versantur, nec liberalem metam unquam deponunt: alioquin aliquid tenerè vel negligentè committent, quod potentiores offeaderet. Huc metum Plato, lib. 3. & 7. de legibus plurimum commendat, pudorem quoque adjungit comitem, tamquam causam omnis honestatis. In Eutyphrone vero Socrates ostendit, non rectè dici à Stasimo Cyprio, *ὅπου αἰδώς, ὅπου φόβος, ὅπου αἰδώς, ὅπου φόβος*, *Ubi timor, ibi pudor*: sed potius, ubi pudor, ibi timor. Est enim alius quoq; metus servilis, semper cum odio conjunctus, juxta Ennium apud Ciceronem, lib. 2. de Offic.

Quem metuunt oderunt. Et,

Quem quib; odit perisse expetit.

A Admonet item hieroglyphicum illud Leonis virginea manu cibum capientis, potentiorum favore & gratia caute esse utendum, cum sepe levi de causa mutantur.

*Gratiam fortuna sequitur, veluti umbra sereno
Sole aliquod corpus. Sol occidit, occidit umbra.*

MISERICORDIA Dei.

Tertia, teste Plinio, Smaragdis auctoritas perhibetur, pluribus de causis. Nullius coloris conspectus jucundior est. Nam & herbas quoque virentes frondesque; avidè spectamus, Smaragdos vero tanto libentius, quoniam nihil omnino viridius, illis comparatum, videt. Præterea soli gemmarum contuitu oculos implent, nec fatiant. Quin & ab intentione alia obscurata, aspectu Smaragdi recreatur oculorum acies. Hieroglyphicon mihi est Smaragdus immensa erga nos divina misericordia, perpetuo virefcens, animas exhilarantis, de qua Jeremias, Lament. 3. Misericordia Domini, quod non sumus consumpti, quia non defecerunt miserationes ejus. Novæ sunt diluculo, multa est fides tua. Vir pius misericordiam adeo sublimem, profundam, latam, & terminis nullis includam intueri.

Expleri mente nequit, ardescitque ruendo.

MODUS optimus.

Seneca epist. 5. ad Lucill. Magni (inquit) animi est magna contemneri & mediocria malle quam nimia. Et hæc, eo quod superfluum nocent, sic segetem nimia sternit ubertas, sic rami onere franguntur, sic ad maturitatem non pervenit nimia fecunditas.

Rumpitur innumeris arbor uberrima pomis.

Et subito nimis præcipitantur opes.

Idem lib. 1. De tranquillitate vite, ut fertilibus agris, inquit, non est imperandum, cito enim exhauriet illos numquam intermissa fecunditas; ita animorum impetus assiduus labor quoque frangit, ita quoque præclaris ingentiis, ac alioqui bene natis nihil est nocentius, neque perniciosius, quam immodica voluptatum atque commoditatum affluentia. De quo Claudianus quoque lib. 1. ad Rufin.

*Et luxus populator opum, cui semper adharens
Infelix humilis gressu comitatur egestas.*

Ac noti sunt versus Ovidiani;

*Luxuriant animi rebus plerumque secundis,
Nec facile est equa commoda mente pati.*

Nihil ultra vires. Et,

*Ne nimium imprudens teneris impone lucertis:
Nam fortem sternunt pondera iniqua virum.*

Camelus sponte in genua procumbens, vel lesionem recipit, vel aliud onus conveniens admittit. Sentiens autem justum sarcinatum pondus sibi impositam, rursus sese erigit, & alacriter progreditur: ubi vero nimio onere se gravari persequitur aut succumbit, aut abjicit imposita. Equidem auræ a mediocritate in omnibus est observanda; nam

Qui sua metitur pondera, ferre potest.

Et Delphicum oraculum occidit illud toties repetitum *μηδὲν ἄγαν*, quod Terentius ita exposuit;

Apprimè in vita utile est, ut nequid nimis

Et Hippocrates, omne nimium naturæ inimicum esse sapienter asserit. Nihil sane supra vires temere tentandum est, sed Horatianum illud potius tentare nos decet:

Metiri se quemque suo pede ac modulo rectum est.

MOLLITIES vitanda.

Inter marinas testudines, de quibus cum veteres, tum recentiores, quædam mitæ sunt magnitudinis. Et Indicæ quidè, Taprobanicæ max. ut Plinius & ex Plinio Solinus scribunt, tantæ, ut sin-

gularem superficies habitabiles casus integant. Rondeletius in mari Gallico captam fuisse anno M. D. xx. tam magnam refert, ut funibus tracta homines tres supra dorsum stantes veheret. Tradunt autem de marina testudine Aristoteles, Oppianus & Plinius, illam fervente sole, circa meridiem maxime liberius, sed radiis ejus in summitate maris se immergere nequeat. Hoc igitur pacto voluente liberè spirandi deceptam frustra que se superne volentem & gurgitem desiderantem, in piscatores hoc observantes incidere, illisque prædæ fieri. Simili modo ex Varrone Macrobius asserit, mortenas solaribus radiis siccatas & torrefactas amplius se curvare non posse, nec in aquam immergere, atque ita in summo fluitantes opportunam præbere venantibus capturam. Sic Martialis in Xciv.

Quæ notat in siculo grandis marena profundo,

Non valet exustam mergere sole cutim.

Contra illos locum habebit, qui cæca voluptatis libidine capti, cæcæ se exponunt, ut non animadvertant paratam sibi perniciem, donec ab ea pene consumpti fuerint, ita ut omnium direptioni, adde etiam ludibrio, pateant. Sit itaque cunctis perpetuo in mente gravissima illa Mulonii apud Gell. lib. 7. cap. 1. nota sententia: & illud etiam, quod Phornutus refert, ut vulgo jactatum:

Mi ta megalakke melis, en ta melakke kxke,

Ne quare mollia, nec dura feras.

Et præclare Horatius, lib. de arte poetica,

*Qui studet optatam cursu contingere metam,
Multâ tulit fecitque puer: sudavit & asit,*

*Abstinuit Venere & vino, qui Pythia cantat
Tibicen, dicit prius extimuit que magistrum.*

MORBORUM *usus.*

EX nostris incommodis comoda quædam captare nos deceat. Morbi corporis de animæ immortaliitate præbent sapienti notam hieroglyphicam. Nam, ut qui in alieno habitant, multis anguntur incommodis, semperque de aliqua domicili parte queruntur: sic anima nunc de capite, nunc de pedibus, nunc de stomacho, nunc aliud de alio queritur, significans se esse non in suo domicilio, sed unde brevi sit emigrandum. In ædibus pretio conductis igitur habitantes perpetuum mansionis æternæ hieroglyphicon intueamur.

MORS *med. la.*

UT fecundissimum, sic nocissimum animal est Scorpio: qui minimo inflexæ caudæ ictu, atque insensibili materiæ quantitate, ut doctiss. Scaliger loquitur, mortem homini affert, gravique per triduum supplicio illum conficit, ut Plinius tradit, simulque ostendit, Scorpionis cinerem in vino epotum homini ab eo ictu pro remedio esse. Certè quotidianis experimentis constat, eum in oleo demersum & suffocatum, si teratur & vulnere ab ipso illato imponatur, me delam esse præsentissimam. Mira certe naturæ & arcana vis, cum tam pusillum animalculum & ad mortem & ad vitam destinavit homini. Sic Achilles hasta Telepho Regi Myrix & vulnus lethale, & præsentem simul salutem attulit. Quæ de re Suidas, in τριφυλον in πελοποννησος, Eustathius περὶ τῆς αἰσῆς ἐν τῷ ψαλμῷ τῆς ια. & dicitur, & Hyginus Fab. 101. & tangit sem Paræmiographus in Adag. Polypi caput. Nostrum quidem hoc haud scio an non recte doceat, hostes etiam sæpe nostros vitam quandoque nobis & gloriam afferre. Quo Xenophontis dictum spectat, sapientis esse, etiam ex hostibus utilitatem capere. De quo integrum libellum Plutarchus commentatus est. Sæpe etiam ad fessos labore in gravioribus literarum studiis similitudinem hanc vitæ doctus transtulit, qui ab iisdem, sed amantioribus remedium & recreationem solent petere. Elatius vero & ferocius Ludovicus Gonzaga Marchio, qui in ingressu Caroli V. Imper. in urbem Mantuam in veste triumphali Scorpionis iconem ostentavit, cum descriptione. QUI VIVENS LÆDIT, MORTE MEDETUR. Eo enim, ut Paulus Jovius scribit, ostendere voluit, se interfectorum, à quocumque læderetur aut afficeretur in injuria, ut ejus morte vindictæ ardorem mitigaret ac restringeret. Sic ipsi scilicet fuit,

Vindicta bonum vita jucundius ipsa.

MOR.

MORTIFICATIO, & vivificatio.

Aristoteles libr. 9. cap. 3. refert, Aquilis senescentibus rostrum superius accrescere, & semper incurvari, ut tandem fame pereant. Quod Plinius quoque libro 10. cap. 1. confirmat. Unde (ut in Horapolline libr. 2. capit. 96. habetur) veteres senem fame percuntem exprimere volentes, pinxerunt aquilam cum adunco rostro. Sed D. Epiphanius in phylologo addit, oculis jam caligantibus & rostro nimis incurvato, aquilam in sublime sese attollentem ad altam rupem conferre, & ibidem rostrum allidere, ac denique frigidis aquis immergere, quo facto se postea solaribus radiis exponere & sic quasi juvenescere. Quod idem D. Augustinus quoque exponit in explicatione dicti ad Psalmum 103. *Renovabitur ut aquila juvenis tua.* D. Hieronymus tamen & alii in Psalmi hujus expositione, renovationem hanc tantum de oculis & penis ipsius intelligendum esse perhibent. Cum quo etiam dictum Isaia, cap. 40. convenire videtur, ubi ait, Sustinentes DAMNUM mutabunt vires & renascuntur eis pennae in modum aquilarum. Quod etiam aquilae cum accipitre est commune. Sed quoque modo accipiatur, potissimum quaedam ex Epiphanio, quae hujus hieroglyphici piam interpretationem complectuntur, ascribenda duximus. Ait enim, si quis multitudine criminum fuerit oppressus, in altum debet ascendere, id est, in propriam conscientiam, & ad petram, id est, fidem orthodoxam, se projicere, & deflere peccatorum multitudinem, perpetuis aquis, id est, lachrymis ea abstergere, denique solis radiis incallescere, id est, in coetu fidelium & in Spiritu sancto ad colorem poenitentiae properare, squamas, peccata nimirum, abicere. Statim enim renovabitur, ut aquilae juvenis tua, & justus vocaberis apud Deum. Haec ille

Inveterata tua jam tandem crimina culpa

Exue, sic rediet lata juvenis tibi.

MORTIS *Mysterium.*

Romae ad S. Salvatorem in Lauro, in urna marmorea

DIIS MANIBUS
C. CASSIO. C. F.
GAL. SATURO
LIBERTI
PATRONO BENE
MERENTI.

Sub inscriptione genii duo portam oclusam monstrant, in cujus epistyllis aviculae duae, una deorsum, altera seorsum aspicientes, & in angulis pinnae. Sub geniiis Sphyngeae duae in columellis sedentes portam ipsam custodiunt, ut Smetius refert in inscriptionibus.

MUNDUS.

Mundum exprimere volentes Aegyptii, serpentem pingunt, qui suam ipsius caudam rodat, variis interstinctum squamis: per squamas quidem stellas quibus caelum mundusve distinctus est, obscure inuenient. Caterum hoc animans, non secus ac terra gravissimum est, levisimum autem ac maxime lubricum, in aquae morem. Insuper, ut serpens quotannis pelle simulque senio exiit: sic & annus vertens, qui mundi circumacta producitur, immutatione facta renovatur, ac velut rejuvenescit. Quod vero velut cibo, suo utatur corpore, significat id, quaecumque Dei providentia in mundo gignuntur, ea rursum in eundem resolvii, & tamquam immunitionem sumere. Haec nobis Horapollo, lib. 1. hieroglyphic. cap. 2.

MUNERUM *acceptatio.*

Torpedo piscis, Graecis Νάγξ, qua vi polleat ejus nomen exprimit. Suo enim contactu pisces, in stuporem & demerentem conjecios, capit & devorat, quamvis tarda ipsa, velocissimos, ut scribit Aristoteles. Nec in suum tantum genus haec illi potentia, sed etiam in hominem. Nam licet illa

non tangatur, stuporem tamen manibus piscatoris impingit, per lineam aut feram ascendens ac subiens. Tradunt hæc præter Aristotelem & Oppianum, Theophrastus, Galenus, Averrhoes, Alex. Aphroditus, Plinius, & alii: & de hoc etiam pilce extat terfili. Epigramma Claudian. Plato ejus etiam meminit in Menone: *ἡ ψαροῦ τὸν ἀναστροφὴν ἔχει τὸν ἄνθρωπον*. Diphilus autem Laodicus in lib. de Nicandri Theriacis non totum piscem scribit torporem inducere, sed partem ejus tantum. Sed ut ista se habeant, certè ad munerum illicitam & clandestinam ac ceptionem, quæ non quidem corruptus, sed quod pejus est, animum ipsum obtupefaciunt, rectè transferri posse videntur. Illorum sane quanta vis sit, expressit Euripides, cum etiam Deos muneribus duci scribit: *ἡ δὲ θεῶν δόξα ἐστὶν ἄβυσσος*. Cui & Ovidius astipulatur. Et palchre Seneca Tycæ.

Moventes cuncta divitias

dixit, Apulejus etiam tx. Met. ait, pecuniæ difficultates omnes esse pervias, auroq; adamantinas perfringi foras. Referenda huc est Horat. Ode. 16. lib. 3.

Inclusam Danaën turris aenea &c.

Philippus quidem Maced. Rex, ut Cicero meminit ad Att. omnia castella expugnari dicebat, in quo modo acellus onustus auro posset ascendere. Non mirum: nam Pithia ei consulenti responderat: B

*ἄφρονας δόξατος πύξου, ἢ μὲν ἄνθρωπος
ἐκ ἀργento βάσιν πάνα, sic omnia vinces.*

Verum *ἡ δὲ ψαροῦ τὸν ἀναστροφὴν ἔχει τὸν ἄνθρωπον* in Torpedine pilce causam pulchrè enucleat Theophylactus Simocet. *ἡ δὲ ψαροῦ τὸν ἀναστροφὴν ἔχει τὸν ἄνθρωπον*. Sed audiamus ipsam veritatem judices alloquentem, Deuter. 16. 19. Non accipies perionam nec munera: quia munera excaecant oculos sapientum, & mutant verba justorum. Vide Proverbi. 27. 24. & 21. 14.

Nonne manus torpent tibi cum clam munera sumis?

Non sentis? certè mens animusq; supent.

NATURA Sequenda.

ARbor Medica sive Citria tum florum suavil. tum fructuum odoratiss. gratia celebris, quos contra venena magnam habere efficacitatem experientia testatur, non facile adolefcit, nisi calore solis admodum valido fovetur ac sustentetur. Solum enim à Sole, quare in locis frigidioribus ac septentrionalibus non facile provenit. Unde docemur unicuiq; ut gigni Deum Op. i. Max. sua pecularia dona concessisse, quibus, si saperet, posset forsitan esse contenta. Quare proverbii loco quoq; dicitur, si cælum dissentiat si ultra fieri fundum. Et ut canit poëta, *Non omnis fert tellus omnia.*

NOBILITAS vera.

Festus ait Aquilam ab acutè videndo dictam, vel ab acumine oculorum, ut Isidorus vult. Nam, inquit, contra radium solis ferror obtutum non fletere, unde & pullos suos ungue suspensos radium solis objicit, & quos viderit immobilem tenere aciem, ut dignos genere conseruat, si quos vero fletere obtutum, quasi de genere abjicit. Idem commemorat Aristoteles lib. 9. capit. 14. de historia Animal. & Alianus lib. 2. cap. 26. itemque Oppianus & Scholiastes in Homerum 2. & alii tradunt. Hinc factum existimant sacrarum litterarum interpretes, quod S. Johanni Evangelistæ Aquila fuerit attributa, quæ sicuti intendit oculos innotos in Solem, ita hunc sanctum Scriptorem divinitatis Solem contemplan-do, aciem mentis ad ecclesiã tantum direxisse constat. Est autem hujus hieroglyphici argumentum desumptum ex Lucano lib. 9.

Utque fovæ volucer, calido dum protulit ovo

Implumes natos, solis convertit ad ortus.

Qui potuerit pati radios & lumine recto

Sustinere diem, cæli servantur in usus,

Qui Phæbo cessere jacent, &c.

Potest autem hoc universaliter intelligi de illis, qui suam virtutem & industriam conjungunt cum splendore nobilitatis ac opulentia, & ex illis perpetuis bonis, non his fluxis & instabilibus, apud alios nomen præclarum & auctoritatem singularem obtinent, nam, secundum Beatiæum, splendorem aliquid, si non suam habet, aliena claritudo non efficit. nec minus quoq; peculiariter de fide & con-

Astantia amicorum in rebus maxime aduersis accipi recte solet. D. Chryostomus homil. 49. in cap. 22. Mathæi, ad filios Dei accommodat, qui pleno corde verba iustitæ suscipiunt. Alias additur, *Mi non degenerant.* Vel: *Sic crede. Item: Probatos fovet.* Aut, *Degeneres lux arguit.* Vera nobilitas, inquit, Neozianzenus, Orat. 11. est diuinæ imaginis conseruatio, atque archetypi imitatio, quam ratio & virtus efficiunt, putamq; desiderium, eos qui superiarum rerum vere studiosi sunt quotidie magis ac magis, quantum ad Deum attinet, informans; ac demq; cognitum habere, quinam & quam ob causam facti simus. Et Chryostomus in Matth. Ille clarus, inquit, ille sublimis, ille nobilis, ille tunc integram nobilitatem suam putet, si dedignetur seruire vitis, & ab eis non superatur. Si de fide & constantia amicorum in rebus aduersis hieroglyphicon accommodare libeat, adde sequens Distichon,

*Ut sobolem ingenuam ad solem Jovis æstimat ales,
Cernitur aduersis rebus amica fides.*

O C I U M fugiendum.

BNil optatius accidere potest unicuique, quam suorum laborum ac operum videre & percipere tandem fructum aliquem & utilitatem convenientem, atq; contra molestissimum est (quod sæpe usu venire solet) si alii in nostram messem, ut in proverbio est, suam falcem immittere partisque aliorum frui conantur. Sic Agricole quoq; per totum annum terram colunt, ac semina magna cura illi mandant, ut suo tempore messem optatam faciant, nec facile patiuntur ab aliis pigris ac inertibus proprios fractus sibi eripi. Docemur ideo ocium esse fugiendum, & semper honestis laboribus incumbendum, quod sacra literæ quoq; ab initio & passim inueniunt, in primis vero crebræ sententiæ in Proverbiis Salomonis & Syracidæ hoc nobis abunde subiiciunt; quas hic exponere nimis longum esset.

Nil sine magno

Vita labore dedit mortalibus.

Horatio teste, qui Epicharmi verba sequutus est. *ἄριστον, inquit ille, ἡγοῦντο ἄνθρωποι ἄλγεα εἶναι.* id est, *Conuenientibus laboribus diuina cuncta vendunt bona.* Igitur, ex veritatis mandato,

Pigra facite manus, plenam ne collige messem:

Commota frumenti qui perit, ille setas.

O M I N A non omnia spernenda.

Quamquam nocturnarum avium plura sint genera, nocturnæ tamen potissimum à nocte nomen accepit, sicuti apud Grecos *νοκτερίς*, id est, vespertilio, quibus nocturnæ *γλαυκὴ* dicitur, à glauco oculorum colore. De Nyctimene vero, propter incestum, in hanc avem conversa, extat fabula morialis apud Ovid. 2. Metamorph. Sed per noctuam mortem indicabant veteres, cum nox quoque eam designet apud poetas, sic Horatius lib. 1. od. 28.

Sed omnes una manet nox

Et calcanda simul via leti.

Item Catullus,

Nobis cum semel occidit breuis lux,

Nox est perpetuo una dormienda.

DRefert quoq; Alianus lib. 10. De Animal. cap. 37. Hanc avem extitisse infaustum augurium mortis infelicis ac ignominiosæ in Rege fortissimo Epirotarum Pyrrho, cujus hæc in itinere, dum Argos expugnare contendit, insedit. Nam urbem hostiliter ingressus à cujusdam aniculæ filio leuiter vulneratus, dum in percussorem impetum facit, Argivi mater, quæ superne hoc spectabat, regulam magnam vi arreptam, super Regis galeam deiecit, quo ictu ille exanimatus concidit. Pierius lib. 20. Hieroglyph. dicit in tabula noctuæ iconem à liectore ad damnatum publico iudicio fuisse delatum apud Æthiops, quo viso reum sponte sibi mortem conscivisse, magno sibi ac patriæ de decoti futurum, ni obtemperasset. Hoc itaq; hieroglyphicon Duci Palliano, ex familia Caraffarum, fuit attributum, qui anno CHRISTI M. D. LIX. cum aliis fuit in carcere mori iussus sub Pio 4. cujus extat Italica epistola, ante obitum ad filium conscripta, præceptis salutaribus referta.

U 3

Non

Non temere, quicumq; sapit, lava omnia spernit:
Cum ferat & spererum sapius exitium.

OPINIONIS *vis.*

Specie recti decipimur, & rerum veritate neglecta fallimur imagine. De Tigride S. Ambrosius Hexaemero, c. 4. & Albertus Magnus de animalibus hæc annotant. Venatores quidem in sequentibus catulorum quos rapuerunt matribus sphaeras vitreas objiciunt, quas illa intuentes imagine, quam ipsæ reddunt, ita decipiuntur: nam catulos subesse putant, quod sphaera moveatur, ceu vivum animal in se continens. Sed cum tandem sphaeram illam fera contegit, ut catulo potiri queat, delusam se videns insequi pergit. Illi alias subinde sphaeras objiciunt, deluduntq; tigridem, donec in tutum locum se recipiant. Inde Claudianus de tigride,

----- Vitrea tardatur imagine forma.

Atque inter recentiores Petrus Angelus Bargasus lib. 3. Cynægetic.

----- Speculo per sepe illuditur, ut se

Inspexit, natosque illic decerta putavit

Esse suis caveis & iniquo carcere clausos.

Ambigua splendens nos fallit imagine forma,

Fallitur ut vitreo Tigri acerba globo.

Alius item,

Sic nimis crebro in nostris rebus secundum Simonidem, τὸ δοκῶν καὶ τῶν ἀλλόθεν βιάζεται, Opinio etiam ipsi veritati vim facit. Theognis etiam

ποικίλῃ τῶν γούλων ἕκαστ' εἰδὼς.

Et mentem species fallere saepe soles.

Vel ut nobilissimus Poeta nostri seculi,

Et veri specie nos ludit opinio falsa.

Quod præsertim in vera pietatis negotio summopere fugiendum est, ut D. Basilus Magnus multis verbis monet Homil. εὐλαχίζεις.

OPPORTUNITAS *observanda.*

Halcedo, quæ secundum Varium Cerylus & Ceyx est, Græcis dicitur, ἀλεκτρυόνης τὴν κωνίδα αἰδί, *quod in mari pariat*, non quasi ales Oceana, ut opinatur Isidorus. An vero cum aspiratione vel sine illa sit hæc vox exprimenda, disputant Grammatici, cum apud veteres utrumque fuerit in usu. Aristoteles lib. 9. de hist. Animal. c. 14. dicit non multo esse majorem passere, colorem tum caruleo, tum viridi, tum etiam leniter purpureo insignem, rostro subviridi, longo & tenui. Quem colorem Cælius Calpurnius hirundini marinæ vulgo nuncupatæ convenire scribit. Est autem adeo maris amans, ut etiam, secundum Oppianum, prope fluctus nidificet, idq; in hyeme circa brumam mari tranquillo, quos dies Alcedonia nominat Plautus. De admiranda quoq; nidi constructione Aristoteles, Plutarchus, Alianus, Oppianus, & alii, nec non D. Basilus & S. Ambrosius in Hexaemero multa annotarunt: ac Lucianus integrum dialogum Aleyonis nomine inscripsit. Estq; typus hæc avis prudentis viæ, qui in mediis Republicæ procellis sibi prospicere, & quietiora ac tranquilliora tempora expectare novit. Quare Jovius hoc hieroglyphicon voluit excogitare in gratiam Filicorum nobilium Genuensium, qui contra multorum aliorum sententiam à Rege Galliæ ad Cæsarum Caroli V. partes sese contulissent, faitq; hæc Gallica addita inscriptio, Nous savons bien le temps, id est, nobis est bene notum, quando tempus vel occasionem adversus nostros adversarios aliquid agendi debeamus arripere. Alii addiderunt: SAT CITO, SI SAT TEMPESTIVE. Quod congruit cum præcepto Pittaci, unius ex septem sapientibus, γὰρ οὐ κατὰ χρόνον, sed oportunitatem, & cum Hæliodæa sententia,

----- κατὰ χρόνον οὐκ ἔστι πῶτον αἴτιον.

Occasio omnium rerum optima est.

ORA.

ORATIO ardentissima & efficacissima.

A Singularis cujusdam studii & magnæ fidei atq; efficacis intentionis ex Dei benedictione & omnipotentia argumentum est, quod Elias Propheta Spiritu S. impulsus egit, dum revocandæ in terras pluvie causa Deum oraret, 1. Reg. 18. cap. Et habitus ille, quod ascenderit in verticem Carmeli, pronusq; in terram posuerit suam inter genua sua hieroglyphica, nota est hominis ardentissimo mentis affectu Deum orantis. Solent enim, qui plurimum confidunt in amicitia, ejusq; de re gravi aliqua compellare orareq; constituunt, laboriosum aliquem atque difficilem sibi habitum aptare; quem non alias nisi re impetrata, mutandum profiteantur. Est autem ille habitus non causa impetrationis beneficii postulat, sed indicium animi solliciti atq; ad petitionem suam compolli. Idq; Spiritus sancti in v. ris piis speciali quadam virtute corpora & animas suorum ad interna externaq; officia impellente. Idem igitur piis accidit apud Deum, quod honestis subditis coram clementissimo principe comparentibus. Nam princeps sibi personæ acceptæ ratione habita, quod postulat ut gratis concedit; neq; enim potest grave amici propositum perumpere, neq; afflictæ animi spectaculum externum ferre diutius. Efficacissima fide igitur, & maxima spe instructus Elias, difficilissimum omnium, quos ferre humani corporis membra possunt, habitum strumq; induxit. Deus Prophetae amans & fidem maximam probans ad concedendam subito pluviam per motus est. Porro quemadmodum fuit ille habitus & gestus vehementissimus, ac eximius testis fidei in corde latentis, verbis etiam eandem erga Deum & populum pietatem demonstrantibus usus est Propheta, quem Divus Jacobus Apostolus, cap. 5. catholica Epistola nobis in exemplum proponens, Elias, inquit, homo erat similis nobis, passibilis, & oravit oratione, ut non plueret super terram, & non pluit annos tres & sex menses: rursum, oravit, & cælum dedit pluviam, & terra dedit fructum suum. Aliud hieroglyphicum orationis efficacissimæ habemus in Moyse, qui in vertice collis habens in manu sua virgam Dei, cum levaret manus, Israel vincebat: sin autem paululum remitteret, Amaleciæ superabant. Quum vero manus ejus essent graves, posuerunt lapidem subter eum, in quo sedit. Aaron autem & Hur sustentabant manus ejus ex utraq; parte. Et factum est, ut manus ejus non lassarentur usq; ad occasum solis. Unde Amalecitarum strages & præ clara Israelitarum victoria. Exod. 17. 11. 12. 13.

ORATOR.

O Ratorum actiones (inquit Fr. Polletus, histor. fori Rom lib. 2. cap. 13.) non temere paucioribus partibus olim quam quatuor absoluebatur, Exordio, Narratione, Confirmatione & Peroratione. Medie duæ ad docendum, extreme ad sciendos affectus accommodatæ, quorum cum sit duplex genus (sunt enim mites & vehementes) illos sibi Exordium, hos Epilogus vindicat, in quem Orator omnes facundia suæ opes impendit. Si enim sustuleris Oratori facultatem rapiendi convertendi; sursum deorsum animos motibus violentis, quid à rixoso, Dialectico differat non video: nisi quod unus strictus, & quasi argumentorum punctis atq; aculeis rem tangit; alter quasi eam pugnat, perpetuitateq; orationis hostem impetit: Rhetorica enim pugno extenso Dialectica contracto simili Zenoni videtur. In affectibus vero regnat Orator, quorum naturam cum à Philosophis, maxime Stoicis, discat, usum tractandorum à suis habet Rhetoribus, quem explicat in iis maxime confectibus, ubi ratio aliqua humanitatis & civilitatis habetur, ubi iudices sese homines sentiunt, neque à se humanos affectus alienos putant. Nam tristis & rigidus illis Athenarum Areopagus, ac plusquam Stoicus, magis fungos aut saxa suis in sublellis habere videtur, quam homines, quos vix peristat scis anovenit, quæ in male factis, quo cum Areopagita fuerunt quæ sitores, plurimum valent in utramq; partem. Noctu enim judicant, & præconem habent perpetuum qui affectibus interdicat. Ideoq; Romanorum Patronorum eloquentia, non modo necessaria ad vitam retinendam partes habet, sed & artus quosdam ad speciem tributos, quibus tamquam toris & lacertis, Oratio stantia rectiq; adversa everteret. Sed eloquentiæ laudes elegantissime profecquitur M. Aper in Dialogo de Oratoribus apud Tacit. Oratori facundo & eloquenti certe vires easdem viri cruditi tribuunt, quas olim Virgilius virgæ & caduceo facundo Atlantis nepotis Mercurii dedit, magni operis libr. 4.

... hac animas ille vocat Orco

Pallen-

Pallentes, alius sub tristia Tarrara micat: Illa fretus agit ventos & turbida tranat
Dat somnos adimitq; & lumina morte resignat. Nubila.

Orator enim sua facundia in reatu constitutus periculo mortis liberat, alios autem de gradu dejectos ad supplicia mittit, quoties accusationum suarum fulminibus, reorum fortunas & capita in mortis trahit periculum. Dat autem somnos & adimit, quum auditores vel infestos placat & mitiga, vel benevolos pungit ac exasperat, aut parum attentos, veluti dormitantes suscitatur & erigit. Agnitem ventos sua virga vel lingua, cum motus seditionesque componit auditorum, ut quondam Hercules Ogmus pingebatur carena aurea linguae alligata circumducere populos quocumq; vellet.

O R A T I O N U M *piarum necessitas & effectus.*

Admiratione profecto non caret, quod in tam diligenti aboquin investigatione omnium rerum naturalium, cum tot navigationibus ac peregrinationibus, universi ferme anguli orbis terrarum excutiantur, nihil adhuc certi tamen nobis constet de Arbore Thuris, quemadmodum quoq; myrrhæ. Quod etiam Plinius affirmit lib. 12. cap. 14. Quidam literis prodiderunt in Arabia nasci, loco Saba dicta, unde Virgil. 1. Georg.

India micat ebur, molles sua thura Sabæ.

Hujus vero arboris Gummi dicitur in odorem, nisi extillans a sole vel igne incalcescat, quomodo etiam adhuc in acerra sive thuribulo suffiri solet. Ad eundem modum in orationibus ac precibus, & reliquis universis piis ac religiosis exercitationibus, animum nostrum sine omni furo ac simulatione (quæ imprimis Deo displicent) crebro incitemus ac inflammemus, odorem suavem & fragrantem bonorum ac laudibilium operum numquam edere possumus. Sic aromata ac potissimum thura igni imposita, hieroglyphice (ut inquit Pierius lib. 46. orationem spirituales doctrinae significat. Et Goropius Becanus in suo Vertumno prolixè admodum declarat, apud prescos sacrorum antistites, Thus fuisse charitatis amorisq; tesseram. Hanc similitudinem quoq; exponit D. Augustinus in libello, cujus titulus Speculum peccatorum, hisce verbis: Ut Thus non redolent nisi ponatur in igne, nec virtus sinapis sentitur, nisi conteratur in lapide; ita nulla Scripturæ sacræ sententia vim suam declarat, nisi cocta in igne.

Thura in odora manent, nisi sole vel igne caleant,

Sic bene quo fragret, cor precò aulure pià.

O R B I S *iter.*

Veteres hieroglyphicorum auctores, cum rei alicujus ritum eventum & spem frustratam exprimere voluerunt, cancerum, sive gammarum potius nostrum slavaticum, retrogradientem sæpius, quam recta protrepentem, pingere solebant, ut apud Pierium Val. legere licet. Et notus est veteris Proverbialis Aristophanis in Paec, quamvis de Cancro:

Ὀπίσσω πηλοῦς τὸν ἄρπυιᾶν ἔβη παρὰ τὸν

Ambulet ut cancer recta haud effecerit unquam.

Hujus quidem picturæ inventor fuit Rever. & Nobiliss. vir ex antiquiss. Franconica equestri familia, Laurentius Truchtelius, Canonicus Wirtzburgensis, bonarum litterarum amanissimus. Est autem vetus hæc & communis de mundi perversitate querela, de qua insignis Horatii locus 3. Carm. 6.

Aetas parentum pejor avâ, tulit nos

Nequiores, mox daturos progeniem vitiosiorum.

Cui convenienter etiam Seneca: hoc inquit, majores nostri in quæsti sunt, hoc nos quaeritur, hoc posteritæ nostræ querentur everfos esse mores, regnare nequitiam in deterius res humanas & in omnem nefas labi. Similiter Euripides in Hippolyto,

*ὦ πότῃ! θεοὶ τίς ἔσται τῶν ἀποστόλων φρονεῖς
Τὴν πένητι πάλιν καὶ θρηνοῦ ἕρποντας:
Εἰ δὲ καὶ ἀδελφεὶ βίος ἐξ ἡρώκασι τῶν,
Ὅ δὲ πρὸς τῶν ἀποστόλων οἱ ἐπιπέλλω
Παύλῳ τῶν, θείῳ ἀποσταλέντων
Ἄλλω δὲ τῶν γένει, ἢ χριστιανῶν
Τὴν μὲν δὲ καὶ τῶν ἡρώκασι πρὸς τῶν.*

*Hei! quo progredietur humana mens?
Quis sine temeritatis & audacia erit?
Si enim uniuscujusq; viri vitia superbe propagebitur,
Et posterior priore longe
Deterior sit, Deos adijcere terra
Oportebit aliam terram, qua capias
Eos qui sunt injusti & mali.*

A Et ut *δίστιχον* Iudamus pro more :

Mimis Cancris dorso consurgere mundum ?

Desine : sic hodie vertitur orbi iter.

OS, *στύα.*

O Significantes Ægyptii, serpentem pingunt, Horapolline teste, Hieroglyphicon lib. 1. cap. 47. quoniam serpens nullo alio membro valet, nisi ore.

OSTENTATORES.

DE Platano, quæ arbor à foliorum latitudine apud Græcos nomen accepisse videtur, Plin. lib. 12. cap. 1. ita scribit : sed quis non jure miretur, arborem umbræ gratia tantum, ex alieno petitam orbe ? Platanus hæc est per mare Jovium in Diomedis insulam, ejusdem tumuli gratia, primum inventa, &c. At sicut

Umbra, non fructum Platanus dat: sic quoque multis

Vana alios specie ludere saepe placet.

B Virgilius Georg. 2. vocat quoque steriles platanos: & lib. 4. ejusd. operis, inquit,

Jamque ministrantem platanum potantibus umbram.

Quod in illos dici potest, qui semper magna de se pollicentes, omniaque sua ad ostentationem tantum parantes, quo opinionem singularis doctrinæ ac prudentiæ vel falso apud alios conquirant, vel etiam si quæ possideant bona ingenii neutiquam cum aliis communicent, nullum unquam specimen suæ memoriæ præclaris monumentis vel actionibus posteritati præbere consueverunt. Quorum alterum est ridiculæ vanitatis, alterum invidiæ detestandæ indicium. Deque priorè vitio Menandri unicus versus multa complexus est, ubi ait :

Κενὴς ἢ δόξης ἢ δὲν ἀδλωπέγγυ.

Miserabilis est gloria vana nihil.

De altero veronos recte monet Phocylides hoc dicto,

Μὴ Φθονέης ἀγαθῶν ἐταῖρος, μὴ μῶμον ἀνάψης.

Ne invidias bona sociis, ne incurras in vituperationem.

HIEROGLYPHICORUM
COLLECTANEA, EX VETERIBUS
ET NEOTERICIS DESCRIPTA,

LIBER QUINTUS.

PACIFICUS.

D **B** Alsamum totas ædes sua replet fragrantia : & unus vir, pacis studiosus magnum cœtum dissidentem in concordiam reducere potest.

PACIS amor & studium.

O Lea arbor Palladi dicata, pacisque symbolum, semper viret, nec sua folia amittit, idque (ut scriptores plantarum tradunt) ob peculiarem quandam sibi que innatam pinguedinem. Fructus quoque producit ad multos hominum usus admodum commodos & necessarios, quare ob utilitatem singularem neque incidi nec evelli ullo modo par est. Non aliter cavendum somnoper omnibus, qui pacis concordia, publicæque utilitatis studiosi esse volunt, (ut universi esse debemus) ne ulla invidia aut malevolentia improborum ac malefactorum hominum à tam necessario ac laudabili proposito, se impediri aut avocari ulla ratione